

Analýza strukturálních fondů EU pro malé a střední podniky v ČR a ve vybraných státech EU

Jitka Havránková

Bakalářská práce
2008

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav ekonomie
akademický rok: 2007/2008

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Jitka HAVRÁNKOVÁ**

Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**

Studijní obor: **Management a ekonomika**

Téma práce: **Analýza Strukturálních fondů EU pro malé a střední podniky v ČR a ve vybraných státech EU**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši zabývající se problematikou Strukturálních fondů EU pro malé a střední podniky v ČR a ve vybraných státech EU.

II. Praktická část

- Proveďte analýzu Strukturálních fondů EU pro malé a střední podniky v ČR a ve vybraných státech EU.
- Zhodnoťte výsledky analýzy a navrhněte doporučení dalších Strukturálních fondů EU pro ČR a pro vybrané státy EU dle užití praxe v analyzovaných zemích.

Rozsah práce: 40 stran
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- [1] DVORÁČEK, J. et al. Strategická analýza vybraných faktorů podnikání v Evropské unii. 1. vyd. Praha: Oeconomica, 2006. ISBN 80-245-0818-4.
[2] HRDÝ, M. Hodnocení ekonomické efektivnosti investičních projektů EU. 1. vyd. Praha: Aspi, 2006. ISBN 80-7357-137-4.
[3] MAREK, D.; KANTOR, T. Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-13-8.
[4] PAVLÁK, M. Lidské zdroje a fondy EU. Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů. 1. vyd. Praha: Aspi, 2006. ISBN 80-7357-139-0.
[5] WOKOUN, R. Strukturální fondy a obce I. 1. vyd. Praha: Aspi, 2006. ISBN 80-7357-138-2.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vladimír Štefánek

Datum zadání bakalářské práce: 21. března 2008

Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2008

Ve Zlíně dne 21. března 2008

doc. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkan

Ing. Zuzana Dohnalová, Ph.D.
ředitel ústavu

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se věnuje problematice strukturálních fondů Evropské unie zaměřených na malé a střední podniky. Jsou zde rozebrány podpory, které Unie poskytuje České republice, Slovensku a Rumunsku. Dále jsou zde uvedeny podmínky, za kterých lze dotace získat, a také organizace, které umožňují realizaci programů podpory v daných státech. Graficky jsou znázorněny výše finančních částek z fondů EU alokovaných pro každý stát. Jednotlivé státy ve vztahu k fondům EU a strukturální fondy EU pro MSP jsou analyzovány a státům jsou doporučeny další programy podpory ze strukturálních fondů EU.

Klíčová slova:

Strukturální fondy EU, malé a střední podniky, cíl Konvergence, cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, cíl Evropská územní spolupráce, operační programy, prioritní osy, dotace, řídicí orgán, zprostředkovatelský orgán.

ABSTRACT

The Bachelory work attend to Structural funds of EU questions specialized at Small and Medium Entrepreneurs. There are analysed supports, which are offered to Czech Republic, Slovakia and Romania by EU. Next there are introduced conditions to get grants and organisations to implementation of grant programmes in the states too. There are diagrams of financial amounts from funds of EU allocated for each state. Each state in its relation to funds of EU and Structural funds of EU for Small and Medium Entrepreneurs are analysed and another grant programmes from Structural funds of EU are recommended to the states.

Keywords:

Structural funds of EU, Small and Medium Entrepreneurs, the Convergence objective, the Regional Competitiveness and Employment objective, the European Territorial Cooperation objective, operational programmes, priority axis, grant, managing authority, intermediate body.

Chtěla bych poděkovat vedoucímu své bakalářské práce Ing. Vladimíru Štefánikovi za rady a doporučení. Velice děkuji ECC specialistece pí. Gabriele Matýškové za odbornou konzultaci a kritické připomínky. Oběma velice děkuji za trpělivost a vstřícnost u konzultací.

Děkuji svým rodičům a sestře za veškerou podporu, které se mi během vypracovávání mojí bakalářské práce dostávalo.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně a použitou literaturu jsem citovala.

Ve Zlíně 18. května 2008

OBSAH

ÚVOD.....	8
I TEORETICKÁ ČÁST	9
1 DOTAČNÍ POLITIKA EU.....	10
2 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU	13
3 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ (MSP)	14
3.1 DEFINICE MSP	14
4 PŘEHLED STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ PRO MSP NABÍZENÝCH V ČR A VE VYBRANÝCH STÁTECH EU	16
4.1 ČR - PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 – 2013	16
4.1.1 Cíl Konvergence.....	16
4.1.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	26
4.1.3 Cíl Evropská územní spolupráce.....	26
4.2 SLOVENSKÁ REPUBLIKA - PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 – 2013	27
4.2.1 Cíl Konvergence.....	29
4.2.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	33
4.3 RUMUNSKO - PROGRAMOVACÍ OBDOBÍ 2007 – 2013	35
4.3.1 OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti	36
5 PODMÍNKY PRO ZÍSKÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU V ČR A VE VYBRANÝCH STÁTECH EU	40
5.1 PODMÍNKY PRO PŘEDLOŽENÉ PROJEKTY	40
5.2 ŽÁDOSTI O POSKYTNUTÍ PODPORY	40
5.2.1 Žádosti vztahující se k OPPI v ČR.....	40
5.2.2 Žádosti vztahující se k ostatním programům podpory v ČR.....	40
5.2.3 Žádosti vztahující se k OP HaRK v SR	41
5.2.4 Žádosti vztahující se k OP REK v Rumunsku	41
5.3 POVINNOSTI PŘÍJEMCŮ	41
5.4 FINANČNÍ TOKY	42
5.4.1 Formy čerpání	42
5.4.2 Žádost o proplacení prostředků	43
6 ORGANIZACE UMOŽŇUJÍCÍ REALIZACI PROGRAMŮ PODPORY V ČR A VE VYBRANÝCH STÁTECH EU	45
6.1 ČESKÁ REPUBLIKA	45
6.1.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR.....	45
6.1.2 CzechInvest	45
6.1.3 Českomoravská záruční a rozvojová banka	46
6.1.4 Česká energetická agentura.....	46
6.1.5 CzechTrade	47
6.1.6 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů	47
6.2 SLOVENSKÁ REPUBLIKA	48
6.2.1 Ministerstvo hospodářství SR	48

6.2.2	Slovenská inovační a energetická agentura	48
6.2.3	Slovenská agentura pro cestovní ruch.....	48
6.2.4	Slovenská agentura pro rozvoj investic a obchodu.....	48
6.2.5	Slovenská záruční a rozvojová banka	49
6.2.6	Řídící orgány ostatních jmenovaných programů	49
6.3	RUMUNSKO	49
6.3.1	Ministerstvo ekonomie a financí.....	49
6.3.2	Ministerstvo rozvoje, veřejných prací a bydlení.....	50
6.3.3	Ministerstvo pro malé a střední podniky, obchod, turistiku a liberální profese	50
6.3.4	Ministerstvo školství, výzkumu a mládeže	50
6.3.5	Ministerstvo komunikací a informačních technologií	50
II	PRAKTICKÁ ČÁST	51
7	ALOKACE FINANČÍ Z FONDŮ EU PRO JEDNOTLIVÉ STÁTY.....	52
7.1	PODPORA VYHRAZENÁ Z FONDŮ EU PRO ČR, SR A RUMUNSKO	52
7.2	PODPORA VÝZNAMNÝCH OP PRO MSP V ČR, SR A RUMUNSKU.....	52
8	SWOT ANALÝZA PRO ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY.....	55
9	SWOT ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH STÁTŮ VE VZTAHU K FONDŮM EU	58
9.1	SWOT ANALÝZA ČR	58
9.2	SWOT ANALÝZA SR.....	61
9.3	SWOT ANALÝZA RUMUNSKA	64
9.4	VYHODNOCENÍ SWOT ANALÝZY	66
10	VZÁJEMNÉ SROVNÁVÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU PRO JEDNOTLIVÉ ZEMĚ DLE OBLASTI ZAMĚŘENÍ	68
11	DOPORUČENÍ DALŠÍCH STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY JEDNOTLIVÝM STÁTŮM	70
	ZÁVĚR.....	72
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	73
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	79
	SEZNAM OBRÁZKŮ	81
	SEZNAM TABULEK.....	82

ÚVOD

Dne 1. května v roce 2004 přistoupila Česká republika a Slovensko spolu s ostatními osmi zeměmi do Evropské unie. Rumunsko přistoupilo společně s další zemí, Bulharskem, dne 1. ledna 2007. Podnikatelům se tímto naskytly nové příležitosti, výhody a možnosti, především se jim také otevřela regionální politika EU. Jde o nástroj, který se snaží o co možná nejrovnoměrnější rozvoj regionů v rámci sjednocené Evropy.

„Mysli nejdříve v malém“ je heslo, z něhož vycházejí opatření Evropské unie. Snahou je totiž podpořit především malé a střední podniky, neboť ty sehrávají v ekonomice podstatnou roli, Unii jsou označovány dokonce za „páteř evropského hospodářství“. Malé a střední podniky početně tvoří celých 99 % všech evropských podniků, v absolutním vyjádření jejich počet je kolem 23 miliónů a představují 66 % pracovních míst v soukromém sektoru, což je přibližně 75 miliónů.

Tato bakalářská práce se týká problematiky malých a středních podniků, vysvětluje proč jsou malé a střední podniky pro ekonomiku tak významné a jakými způsoby se Evropská unie snaží podpořit jejich růst a konkurenceschopnost. Dále je zde věnována pozornost programům podpory, které jsou malým a středním podnikům nabízeny v rámci strukturálních fondů EU v jednotlivých státech Evropské unie, konkrétně České republice, Slovensku a Rumunsku.

Zpracování této bakalářské práce jsem si vybrala, protože si myslím, že je velmi důležité se v problematice orientovat. Malé a střední podniky se totiž potýkají s mnoha problémy během svého rozvoje, přičemž hlavní potíže vyvolává především nedostatek vlastního kapitálu, obtížná přístupnost k dalším zdrojům financování a svou roli hraje i dravá konkurence velkých podniků. V tomto ohledu jim právě Evropská unie přispěla na pomoc se svými operačními programy které přijímají opatření zaměřená mimo jiné na zlepšení přístupu k financím, na zjednodušení právních omezení, na usnadnění vstupu na trhy, na podporu podnikavosti a výměny osvědčených postupů.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 DOTAČNÍ POLITIKA EU

Evropská rada na svém zasedání v Lisabonu ve dnech 23. a 24. března 2000 stanovila za cíl učinit Evropskou unii nejkonzurenceschopnější a nejdynamičtější znalostní ekonomikou na světě. Především zdůraznila, že je důležité vytvořit příznivé klima pro malé a střední podniky, je třeba šířit osvědčené postupy a zajistit větší konvergenci mezi členskými státy.

Dotační politika EU je široce rozvinutá činnost sloužící k financování celé řady projektů od tzv. „měkkých“ neboli neinvestičních akcí, které jsou zaměřeny především na veřejné služby a nevládní sektor, až po velmi rozsáhlé „tvrdé“ investiční projekty financované v řádech milionů eur zaměřené na infrastrukturu, životní prostředí a také především podporu malého a středního podnikání. Dotační politika je nástrojem regionální politiky, jejímž cílem je dosáhnout co možná nejrovnoměrnějšího rozvoje regionů v rámci sjednocené Evropy [19]. Regionální politika EU (politika hospodářské a sociální soudržnosti) je jednou z nejvýznamnějších politik Evropské unie a její úloha je postupně dále posilována.

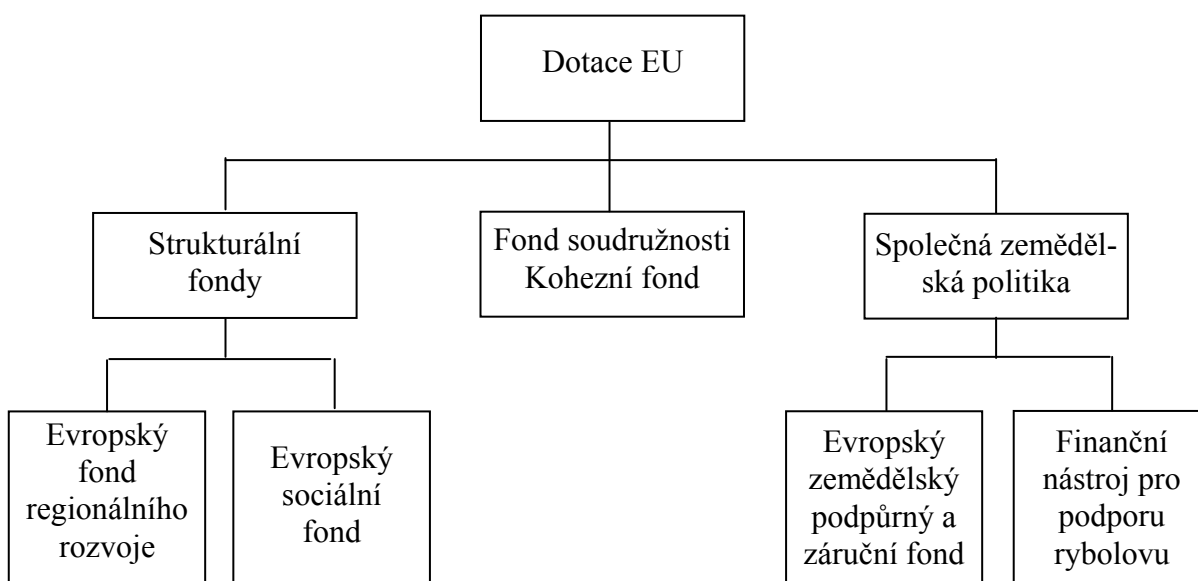
V rozpočtu Evropské unie představuje kapitola regionální politiky druhou největší položku. Aby byly prostředky všech členských států vynaloženy co nejúčelněji, přijala EU na první pohled poměrně složitý mechanismus implementace těchto prostředků. Ten se velmi přísně drží jedné ze stěžejních zásad evropské integrace, která říká, že rozhodnutí nesmí být přijímána na vyšší úrovni administrativy, než je nezbytně nutné [19].

Regionální politika je schvalována v pětiletých cyklech, které se shodují s rozpočtovými obdobími EU (programovací období). Průběh celého schvalovacího mechanismu nastartuje Evropská komise, která vytyčí před každým obdobím tzv. cíle regionální politiky, které poměrně obecně definují, jakým způsobem a do kterých regionů budou směřovat finanční prostředky. Definuje i výši jednotlivých příspěvků [19]. Každý členský stát musí připravit sadu strategických dokumentů, na jejichž základě pak probíhá čerpání finančních zdrojů ze strukturálních fondů EU. Především je však důležité oplývat dostatečným množstvím kvalitních projektů, bez nichž by podporovaný stát nedostal ani euro.

Nejvyšším strategickým dokumentem pro realizaci politiky hospodářské a sociální soudržnosti (HSS) jsou na evropské úrovni Strategické obecné zásady Společenství (SOZS), kde jsou definovány hlavní priority politiky HSS v období 2007-2013 [1]. „Každý členský stát definuje svůj Národní rozvojový plán (NRP) popisující hlavní rozvojové problémy země. Jelikož nemusí vždy platit, že priority rozvoje státu odpovídají i prioritám politiky HSS

dohodnutým všemi členskými státy EU na nadnárodní úrovni, musí se najít společný prů-
nik NRP a SOZS [1].“ Dokument představující soulad mezi NRP a SOZS se nazývá Ná-
rodní strategický referenční rámec (NSRR).

NSRR popisuje strategické cíle, způsob řízení a koordinace politiky HSS v členské zemi,
představuje systém finančních toků fondů EU a operační programy pro realizaci politiky
HSS [1].

Obr. 1 Struktura dotací Evropské Unie [vlastní zdroj]

Fond soudružnosti (FS), nazýván také jako Kohezní fond, je na rozdíl od strukturálních fondů určený na podporu rozvoje chudších států (členské státy s HDP nižším než 90 % průměru Společenství), nikoli regionů. Pomoc je určena na přímé financování investičních (infrastrukturních) projektů v oblasti rozvoje dopravy (transevropské dopravní sítě, dálnice a silnice I. třídy, železnice, vodní doprava, řízení silniční, železniční, říční, námořní a letecké dopravy) a na ochranu životního prostředí. Dříve byl zaměřen na konkrétní projekty (ne na dlouholeté programy), nyní v novém programovacím období se Kohezní fond bude podílet společně s Evropským fondem regionálního rozvoje také na víceletých investičních programech.

Společná zemědělská politika spravuje zemědělské dotace a programy. Oficiálním cílem politiky je potravinová soběstačnost EU, zajištění odpovídající životní úrovně zemědělců a rozvoj venkova.

- **Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond (EAGGF)** podporuje investice a konkurenceschopnost zemědělských závodů, pomáhá při vývozu zemědělských přebytků EU do zahraničí, stanovuje cenová a stabilizační opatření na trhu se zemědělskými výrobky. Pomoc nabízí také v optimálním využívání lesů a jejich ochrany, podporuje udržení přirozeného rázu krajiny.
- **Finanční nástroj pro podporu rybolovu (FIFG)** se podílí na modernizaci a posilování konkurenceschopnosti rybářského průmyslu, pomáhá rozvoji přímořských regionů. Jeho smyslem je nastolení rovnováhy mezi zdroji ryb a jejich čerpáním.

2 STRUKTURÁLNÍ FONDY EU

Strukturální fondy představují jeden z nejvýznamnějších nástrojů regionální a strukturální politiky EU. Slouží k vyrovnávání rozdílů rozvoje mezi různými regiony členských států, a tím podporují hospodářskou a sociální soudržnost.

V současné době jsou pro podporu opatření regionální a strukturální politiky využívány následující Strukturální fondy EU:

- Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund, ERDF)
- Evropský sociální fond (European Social Fund, ESF)

ERDF je nejdůležitějším a objemem peněz i největším ze strukturálních fondů. Úkolem ERDF je vyrovnávat rozdíly mezi regiony, pomáhá odstraňovat problémy v zaostávajících regionech a v upadajících průmyslových oblastech (tzv. tvrdé projekty). Zaměřuje se na investice do výroby určené k vytváření nových nebo udržení stávajících pracovních míst, rozvoj technologií a inovací, investice do infrastruktury včetně transevropských sítí, investice do vzdělání a zdraví, místní rozvoj a rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech, výzkum a vývoj, investice zaměřené na životní prostředí.

ESF podporuje aktivity v oblasti zaměstnanosti a lidských zdrojů (tzv. měkké projekty). Věnuje se začlenění nezaměstnaných a znevýhodněných skupin do pracovního procesu (potlačování diskriminace), začlenění osob vyloučených z trhu práce, podpoře rovných příležitostí na trhu práce, adaptaci pracovníků na průmyslové změny, stabilizaci a růstu zaměstnanosti, posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii, posílení systému vzdělávání a další kvalifikace, zlepšování mobility pracovních sil v rámci EU.

3 CHARAKTERISTIKA MALÝCH A STŘEDNÍCH PODNIKŮ (MSP)

Malé a střední podniky (MSP) působí jako subdodavatelé velkých podniků, vyplňují okrajové oblasti trhu, které nejsou pro větší podniky zajímavé, napomáhají rychlejšímu rozvoji regionů, menších měst a obcí. MSP jsou největší hybnou silou v inovacích, vytváří podmínky pro vývoj a zavádění nových technologií, dokážou se pružně a velice rychle přizpůsobit nově vzniklým požadavkům a výkyvům na trhu, vytváří pracovní místa při nízkých kapitálových nákladech [44]. „*Vytvářejí zdravé podnikatelské prostředí, zvyšují dynamiku trhu, mají schopnost absorbovat podstatnou část pracovních sil uvolňovaných z velkých podniků a jsou stabilizujícím prvkem ekonomického systému* [44].“ Čím více malých a středních podniků stát vlastní, tím se stává jeho ekonomika stabilnější.

Rozvoj MSP je závislý na rozhodujících podmínkách, při kterých mohou rozvíjet svou hospodářskou činnost. „*Ekonomické prostředí do značné míry určuje a ovlivňuje poptávku po jejich produktech a službách a může tak usnadňovat nebo naopak omezovat jejich přístup na trhy, které jsou důležité pro jejich vznik a další růst* [26].“ MSP se vyznačují malou ekonomickou silou v porovnání s velkými podniky, dále obtížným přístupem ke kapitálu nebo úvěru, s jehož pomocí by se dále rozvíjely. MSP jsou omezeny konkurencí obchodních řetězců vytvářených kapitálově silnými firmami. Velké podniky navíc ohrožují MSP nekalou konkurencí a dumpingovými cenami dovážených produktů. MSP mají slabou pozici v soutěži o veřejné zakázky, jsou omezeni v odbytu hotových výrobků na domácím trhu a zvýšenými náklady při jeho vývozu. Na MSP působí vysoké administrativní zatížení. Země s tržní ekonomikou se proto zaměřují na snižování těchto nevýhod, na vytváření vhodných legislativních a ekonomických podmínek, které vedou k podpoře vznikajících a rozvoji již existujících malých a středních podniků [26].

3.1 Definice MSP

„*Na jednotném trhu bez vnitřních hranic je nezbytné, aby se opatření ve prospěch malých a středních podniků zakládala na společné definici* [25].“

V praxi se často setkáme při definování malých a středních podniků se zjednodušeným postupem, který se udává pouze počtem zaměstnanců. Definice MSP podle Evropské unie je však komplexnější. První definice malých a středních podniků byla přijata Evropskou komisí v roce 1996. Dne 6. května 2003 přijala Komise nová doporučení (2003/361/ES), která odrážela ekonomický vývoj od roku 1996. Tato definice vstoupila v platnost 1. ledna

2005 a vztahuje se na všechny politiky, programy a opatření, která Komise uskutečňuje pro malé a střední podniky. Takto si Unie zajistí, že přístup k obsáhlým podporám obdrží opravdu jen ty podniky, pro které jsou dotace určeny. Jasnější definice se tedy vyjadřuje pomocí dalších kritérií, jako jsou velikost, obrat a celková rozvaha. Důležité je také posoudit vazby na jiné podniky (nezávislost) a změny statutu MSP ve sledovaném období, protože velikost podniku se v průběhu své existence může měnit, společnost se rozrůstá, nebo se naopak může zmenšit (např. rozdělením) [11]. Na znění definice MSP se podílela Komise, členské státy, podniky i odborníci v rámci rozsáhlé diskuze.

Podle zákona se za MSP považuje ta firma, která má méně než 250 zaměstnanců (v přepočtu na plný pracovní úvazek) s vlastním ročním obratem do 50 milionů euro nebo konečnou roční rozvahu do 43 milionů euro. Roční obrat se určuje výpočtem příjmů, které daný podnik získal během daného roku z prodeje a ze služeb po odečtení všech slev. Tento výpočet by neměl zahrnovat DPH ani jiné nepřímé daně. Údaje o počtu zaměstnanců a o hodnotě aktiv/majetku (o výši obratu/příjmů) se zjišťují z údajů uvedených v sestavené a potvrzené účetní závěrce, která bezprostředně předchází období, v němž je podána žádost o podporu (subjekt vede účetnictví). Nebo tyto informace získáme z údajů uvedených v příznání k dani z příjmů podaném za zdaňovací období, které bezprostředně předchází zdaňovacímu období, v němž je podána žádost o podporu (subjekt vede daňovou evidenci).

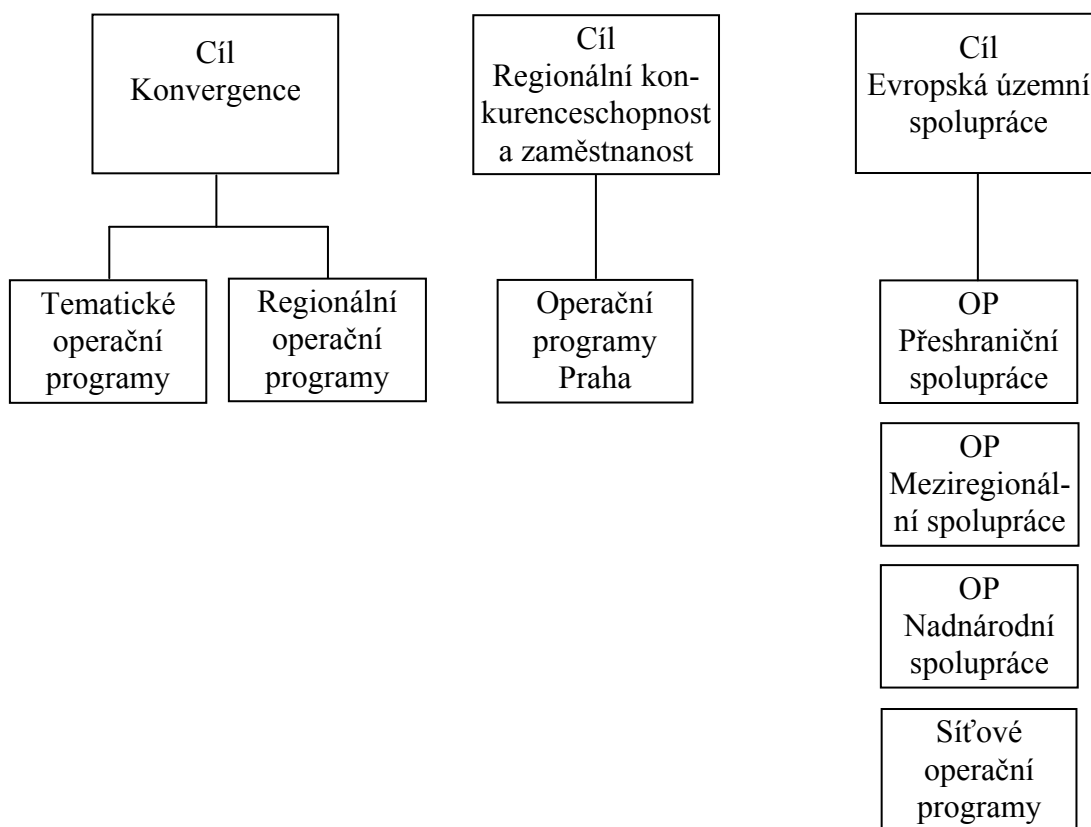
Vazby na jiné podniky jsou také rozhodujícím kritériem pro posuzování, zda se jedná o MSP. „*Musí splňovat kritérium nezávislosti, tj. že není vlastněn z 25 % a více subjektem, který definici MSP nesplňuje; nebo je vlastněn více subjekty, které toto kritérium nesplňují a společně mají nad 25 % hlasovacích práv. Tato hranice může být překročena v případě, že vlastníkem z více než 25 % je instituce, která nekontroluje podnikání MSP (např. veřejná investiční společnost) [26].*“ Zdrojem informací o vztazích mezi partnerskými a spojenými podniky jsou např. smlouvy uzavřené s daným podnikem, ustanovení v memorandech nebo stanovách. „*Podnik nabývá/ pozbývá statutu drobného, malého a středního podnikatele, pokud limit počtu zaměstnanců a finanční limity jsou splněny/ nesplněny ve dvou po sobě jdoucích účetních nebo zdaňovacích obdobích [11].*“

4 PŘEHLED STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ PRO MSP NABÍZENÝCH V ČR A VE VYBRANÝCH STÁTECH EU

4.1 ČR - Programovací období 2007 – 2013

Česká republika se řadí mezi chudší státy Evropské unie a v období 2007-2013 může ke zlepšení životní úrovně svých obyvatel čerpat z fondů EU přibližně 26,7 mld. € [27].

V období 2007-2013 bude v České republice využíváno 26 operačních programů, které jsou rozděleny mezi tři cíle politiky HSS.

Obr. 2 Cíle politiky Hospodářské a sociální soudružnosti v ČR [vlastní zdroj]

4.1.1 Cíl Konvergence

Cíl Konvergence je určen pro podporu hospodářského a sociálního rozvoje méně vyspělých regionů a členských států. V České republice budou podporovány všechny regiony soudružnosti vyjma hlavního města Prahy. Je realizovaný prostřednictvím osmi tematických operačních programů (OP) a sedmi regionálních operačních programů (ROP) na

úrovni regionů soudržnosti NUTS II (viz Tab. 1). Na cíl Konvergence připadá v České republice 25,9 mld. € [1].

Tab. 1 Cíl Konvergence v ČR [vlastní zdroj]

Tematické operační programy OP	Regionální operační programy ROP
Integrovaný operační program	ROP NUTS II Severozápad *
OP Životní prostředí	ROP NUTS II Moravskoslezsko *
OP Doprava *	ROP NUTS II Jihovýchod *
OP Výzkum a vývoj pro inovace	ROP NUTS II Severovýchod
OP Podnikání a inovace	ROP NUTS II Střední Morava
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	ROP NUTS II Jihozápad *
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	ROP NUTS II Střední Čechy *
OP Technická pomoc *	

TEMATICKÉ OPERAČNÍ PROGRAMY

Integrovaný OP

„Integrovaný operační program je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik [50].“

* Operační programy, které jsou pro MSP nepodstatné, proto nebudou dále podrobněji rozebírány.

OP Životní prostředí

„Operační program Životní prostředí je zaměřený na zlepšování kvality životního prostředí a tím i zdraví obyvatelstva. Přispívá ke zlepšování stavu ovzduší, vody i půdy, řeší problematiku odpadů a průmyslového znečištění, podporuje péči o krajinu a využívání obnovitelných zdrojů energie a budování infrastruktury pro environmentální osvětu [33].“

Tento operační program se skládá z osmi Prioritních os, které se týkají zlepšování vodohospodářské infrastruktury a snižování rizika povodní, zlepšování kvality ovzduší a snižování emisí, udržitelného využívání zdrojů energie, zkvalitnění nakládání s odpady a odstraňování starých ekologických zátěží, omezování průmyslového znečištění a snižování environmentálních rizik a celkového zlepšování stavu přírody a krajiny. Dalším zájmem je informovanost o této podpoře, proto se další Prioritní osy věnují rozvoji infrastruktury pro environmentální vzdělávání, poradenství a osvětu, poskytují technickou pomoc [33].

Z pohledu finančních prostředků je druhým největším českým operačním programem.

OP Výzkum a vývoj pro inovace

„Operační program Výzkum a vývoj pro inovace je zaměřený na posilování výzkumného, vývojového a proinovačního potenciálu ČR, a to především prostřednictvím vysokých škol, výzkumných institucí a jejich spolupráce se soukromým sektorem [34].“ Týká se tedy především vysokých škol vědeckých pracovišť, ale také spolupráce podniků s těmito institucemi, a to malých i středních. Program podporuje vybavení výzkumných pracovišť moderní technikou, budování nových výzkumných pracovišť a zvyšování kapacity terciárního vzdělávání [34].

Nejdůležitějším programem zaměřeným na malé a střední podniky je OP Podnikání a inovace, proto je mu věnována největší pozornost také v této práci.

OP Podnikání a inovace

Operační program Podnikání a inovace (OPPI) schválený Evropskou komisí 3. prosince 2007 se věnuje především podpoře inovativním malým a středním podnikům. Pro toto období je vyhrazeno celkem 15 programů, z nichž část navazuje na pozitivní ohlasy programů podpory z Operačního programu Průmysl a podnikání (OPPP) pro zkrácené programovací období 2004 – 2006, a část z nich budou představovat programy zcela nové [42]. Všechny 15 programů z OPPI je rozděleno mezi sedm Prioritních os, které slučují jednotlivé

programy v logické celky. Určují, které typy projektů mohou být v rámci příslušné Prioritní osy podpořeny.

OPPI je zaměřen na zvyšování konkurenceschopnosti sektoru průmyslu a služeb. Podporuje rozvoj podnikatelského prostředí, přenos výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe, podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie ve snaze zlepšit ochranu životního prostředí. Věnuje se zlepšování podmínek pro růst zaměstnanosti díky investicím do materiálních a lidských zdrojů. Umožňuje zkvalitnit infrastrukturu a služby pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědeckovýzkumnými institucemi. Snahou je také posílit rozvoj informačních a poradenských služeb pro podnikání, zefektivnit státní administrativu.

OPPI je z pohledu finančních prostředků třetím největším českým operačním programem. Z fondů EU je pro něj vyčleněno kolem 3 mld. €. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,54 mld. € [31].

PRIORITA 1 – Vznik firem

START je podpora určená začínajícím podnikatelům (osoby vstupující do podnikání poprvé nebo po delším časovém odstupu) a týká se financování jejich podnikatelských záměrů [17].

Naskytuje se i možnost využití nových nedotačních finančních nástrojů pro podporu inovačního podnikání. Tyto nástroje řeší problematiku financování projektů MSP s pomocí rizikového kapitálu v počáteční fázi podnikání, které je spojeno s vysokým rizikem. Jednou z možností je využití finančních nástrojů v rámci společné iniciativy JEREMIE. Jde o nástroj Evropské komise a Evropského investičního fondu na podporu rizikového kapitálu a mikropůjček pro malé a střední podniky [17].

PRIORITA 2 – Rozvoj firem

PROGRES stejně jako program **ZÁRUKA** jsou bankovními nástroji podpory MSP. Cílem programu **PROGRES** je podpora dynamicky se rozvíjejících malých a středních podnikatelů formou podřízených úvěrů a dále podpora projektů v oblasti energetických služeb, které přispívají ke snížení spotřeby energie a ke zvýšení efektivity výroby energie [17].

ZÁRUKA je program s cílem usnadnit realizaci podnikatelských projektů malých a středních podnikatelů pomocí zvýhodněných bankovních záruk [17].

ROZVOJ podporuje technologické vybavení firem, je zaměřen na pořizování nových zařízení s vyššími technickými a užitnými parametry. Cílem programu je pomocí investic do moderních technologií zvýšit výkonnost a konkurenceschopnost MSP, která vede ke zlepšení jejich pozice na trhu a k udržení růstu počtu pracovních míst. Podpořit lze výdaje jako náklady na nákup strojů a zařízení včetně řídicích software, u nichž je žadatel prvním uživatelem, stavební náklady přímo související s realizací projektu, náklady na pořízení patentů, náklady na publicitu.

Program je soustředěn zejména na regiony s vyšší mírou nezaměstnanosti a v regionech definovaných vládou. Rozhodující pro posouzení je místo realizace projektu, nikoliv sídlo příjemce. Nebude podpořena technologie, která je financovaná pomocí leasingu.

Výzva programu ROZVOJ je uvedena jako kolová výzva, což znamená, že ke schválení projektů dojde až po vyhodnocení všech projektů přijatých v rámci jedné výzvy [16].

ICT A STRATEGICKÉ SLUŽBY je program týkající se podpory ICT služeb v ČR. Program je zaměřen na rozvoj informační a znalostní společnosti a na zvyšování dostupnosti informací o produktech ICT [17].

ICT V PODNICÍCH je dotace určena na zavádění a rozšiřování informačních a komunikačních technologií v podnicích (hardware, software, ostatní stroje a zařízení, které lze označit za část IS/ICT, ale dle účetní klasifikace nespádají pod hardware ani software) a využívání souvisejících služeb v podobě licencí, patentů, know-how, pronájmu, služeb poradců, expertů, studií. Spadají sem i výdaje za přístup k informacím, databázím a tvorbu webových stránek [17].

ICT je zkratka pro informační a komunikační technologie. Jedná se o hardwarové a softwarové prostředky pro sběr, přenos, ukládání, zpracování, distribuci a zabezpečení dat. Mezi hardwarové (technické) prostředky patří zejména servery, stacionární a přenosné personální počítače, tiskárny, komunikační a síťová zařízení (především vysílače, směrovače, prepínače) a specializovaná koncová zařízení (myš, tablet, scanner, kamera, PDA, mobilní telefon apod.). Mezi softwarové (programové) prostředky patří základní software (operační systém, databázový systém, komunikační systém), aplikační software a software pro modelování a vývoj informačních systémů. ICT je jedním z prvků IS, informačního systému. Cílem informačního systému je efektivní podpora informačních a rozhodovacích procesů na všech úrovních řízení organizace [17].

ICT v podnicích pomáhá řešit zefektivnění vnitřního chodu podniku zlepšením řízení výroby, podnikových zdrojů, zakázek, skladových zásob, jakosti, digitalizace administrace, informační bezpečnosti, je důležitý při vývoji nových nebo inovaci stávajících výrobků a technologií. Dále je ICT užitečný ve zefektivnění vnějších vztahů podniku se zákazníky, s dodavateli nebo s veřejnou správou [17].

System sběru žádostí programu ICT v podnicích je kontinuální, což znamená, že žádosti jsou vyhodnocovány průběžně [12].

PRIORITA 3 – Efektivní energie

EKO-ENERGIE je program zaměřený na snižování energetické náročnosti výroby a na vyšší využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie [17].

PRIORITA 4 – Inovace

INOVACE navazuje na stejnojmenný velice žádaný program pro období 2004 – 2006, který byl zaměřen na podporu inovačních projektů vedoucích k zavádění výsledků výzkumu a vývoje do výroby a na trh v podobě nových výrobků, technologií a služeb. V období 2007 – 2013 program podporuje dva typy projektů, projekty inovační a nově projekty na ochranu práv průmyslového vlastnictví.

V inovačním projektu je podpora zaměřena na zvýšení technických a užitných hodnot výrobků, technologií a služeb (inovace produktu), zvýšení efektivnosti procesů výroby a poskytování služeb (inovace procesu). Pro MSP, které se věnují těmto inovacím je určena další podpora v rámci zavedení nových metod organizace firemních procesů a spolupráce s firmami a veřejnými institucemi (organizační inovace), zavedení nových prodejních kanálů (marketingová inovace). Podporovanými výdaji jsou dlouhodobý hmotný majetek (stroje a zařízení, hardware a sítě, novostavby a technické zhodnocení staveb), dlouhodobý nehmotný majetek (software a data, práva k užívání duševního vlastnictví), provozní náklady (služby poradců a expertů, zvláštní školení, mzdy a pojistné), náklady na publicitu projektu. Projekty musí využívat výsledky výzkumu a vývoje, z programu však nelze podporovat výzkum a vývoj, v okamžiku podání žádosti již musí být vývoj ukončen a tato skutečnost doložena. V projektu by měl žadatel výstižně popsat, v čem spočívá novost projektu a prokázat jeho efektivnost a konkurenceschopnost ve vztahu k cílovým trhům [13].

Nově jsou v rámci programu podporovány i projekty na ochranu práv průmyslového vlastnictví vztahující se na vynálezy (ve formě patentů) a technická řešení (ve formě užitných

vzorů) v zahraničí a v ČR, a dále na zahraniční průmyslové vzory nebo na zahraniční ochranné známky [17]. Podporovány jsou pouze výdaje vynaložené do doby udělení průmyslově-právní ochrany (náklady na oprávněné zástupce, překlady, správní poplatky). Před podáním přihlášky u příslušného národního či mezinárodního úřadu průmyslového vlastnictví je nutno nejdříve podat registrační žádost u agentury CzechInvest (výdaje vynaložené před podáním registrační žádosti nejsou uznatelné) [15]. „*Naplněním tohoto cíle dojde k posílení dlouhodobé konkurenceschopnosti, udržitelného růstu a vyváženého regionálního rozvoje české ekonomiky [17].*“

System sběru žádostí programu INOVACE je kontinuální (žádosti jsou vyhodnocovány průběžně).

POTENCIÁL je program, který směřuje dotace na podporu zřízení a rozšíření infrastruktury pro výzkumné, vývojové a inovační aktivity společností. Musí však existovat předpoklad, že inovace, které je věnována pozornost, bude mít také své využití ve výrobě [17].

PRIORITA 5 – Prostředí pro podnikání a inovace

SPOLUPRÁCE je navazujícím programem na dřívější program KLASTRY z období 2004 – 2006 a stejně jako tento program SPOLUPRÁCE bude dále podporovat rozvoj spolupráce podniků, vysokých škol a výzkumného sektoru a vznik a rozvoj kooperačních skupení. Změna oproti dřívějšímu programu je ve vyšších částkách dotace a ve využívání jednodušší a flexibilnější administrativy. Cílem je mimo jiné zlepšení vazeb mezi firmami, vysokými školami a výzkumem [17].

PROSPERITA se týká podpory komunikace mezi sférou výzkumu a vývoje a mezi sférou podnikání. K podporovaným aktivitám patří zakládání institucí a další rozvoj infrastruktury pro výzkum a vývoj (vědeckotechnické parky, podnikatelské inkubátory, centra pro transfer technologií) [17].

ŠKOLÍCÍ STŘEDISKA vznikla na podporu vzniku a rozvoje infrastruktury určené pro vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů podnikatelských subjektů. Z tohoto programu jsou dotovány aktivity jako výstavba, pořízení, rekonstrukce, modernizace, vybavení nebo zařízení školicích center a školicích místností [17].

NEMOVITOSTI je název programu umožňujícího získat finanční podporu na přípravu podnikatelských zón, regeneraci nevyužívaných území, relokaci firem, rekonstrukci staveb a částečně i na výstavbu nájemních objektů v sektoru zpracovatelského průmyslu a souvi-

sejících služeb. Cílem je vznik a rozvoj nemovitostí včetně infrastruktury a dále vznik funkčního trhu nemovitostí a zlepšení investičního a životního prostředí ČR [17].

PRIORITA 6 – Služby pro rozvoj podnikání

PORADENSTVÍ má na starost rozvoj Národního registru poradců, dotované informační, poradenské a vzdělávací služby pro malé a střední podnikatele, dále vytvoření systému pro analýzy světových i českých rozvojových trendů majících vliv na inovační aktivitu ekonomiky ČR (příjemcem podpory je CzechInvest) [17].

MARKETING má za cíl zvyšování marketingových aktivit MSP na zahraničních trzích, podporu účastí výrobních podniků a poskytovatelů služeb na zahraničních veletrzích a výstavách specializovaného charakteru a na podnikatelských misích pořádaných za účelem prezentace ČR. Program MARKETING myslí také na rozvoj infrastruktury pro zvýšení objemu a kvality informačních a poradenských služeb pro mezinárodní obchod (příjemcem podpory je CzechInvest) [17].

PRIORITA 7 – Technická pomoc

OP Technická pomoc doplňuje ostatní operační programy, které mají pro své efektivní řízení také prostředky na technickou pomoc. Poskytuje technickou podporu a zajišťuje realizaci aktivit souvisejících s řízením operačních programů s přesahem napříč všemi operačními programy, například zajištění publicity fondů EU na národní úrovni. Financované aktivity souvisí např. s platy pracovníků zapojených do řízení OPPI, výběrem projektů, monitoringem projektů a programu, zpracováním studií a analýz, publicitou programu, podporou schopnosti potenciálních příjemců čerpat finanční prostředky z programu.

Operační program Technická pomoc tvoří 8 Prioritních os, čtyři jsou určeny pro cíl Konvergence a čtyři pro Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost [51].

Tab. 2 Operační program a jeho forma podpory v ČR [vlastní zdroj]

Program	Forma podpory
Start	Úvěr
Progres	Úvěr
Záruka	Zvýhodněná záruka
Rozvoj	Dotace
ICT a strategické služby	Dotace
ICT v podnicích	Dotace
Eko-energie	Dotace
Inovace	Dotace
Potenciál	Dotace
Spolupráce	Dotace
Prosperita	Dotace
Školicí střediska	Dotace
Nemovitosti	Dotace
Poradenství	Dotace
Marketing	Dotace

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

„Program je zaměřený na zkvalitnění a modernizaci systémů počátečního, terciárního a dalšího vzdělávání, jejich propojení do komplexního systému celoživotního učení a ke zlepšení podmínek ve výzkumu a vývoji [32].“

OP Lidské zdroje a zaměstnanost

„Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky na trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech [30].“

Tento program obsahuje šest Prioritních os. Osou číslo jedna je **Adaptabilita**, která se zaměřuje na další profesní vzdělávání podporované zaměstnavateli, tvorbu nových vzdělávacích programů pro zaměstnance včetně přípravy podnikových lektorů a instruktorů, uplatňování pružných forem organizace práce. **Aktivní politika trhu práce** je název druhé Prioritní osy, která podporuje nové formy zaměstnání pro uplatnění žen a mladých lidí na trhu práce, dále rozvoj speciálních doškolovacích programů pro pracovníky sítě bilančně diagnostických pracovišť pro potřeby služeb zaměstnanosti. Další důležitou osou je **Sociální integrace a rovné příležitosti**, která se mimo jiné zabývá poradenstvím pro zaměstnavatele, a to v oblasti netradičních zaměstnání pro ženy, nediskriminačního přístupu, zpřístupnění nabídky dalšího vzdělávání, rekvalifikace a zvyšování kvalifikace pro ženy. Podporována je také **mezinárodní spolupráce** (Prioritní osa 5 se stejnojmenným názvem), kde se jedná především o výměnu zkušeností a přenos dobré praxe mezi členskými státy v rámci zaměření ESF [30].

REGIONÁLNÍ OPERAČNÍ PROGRAMY

ROP NUTS II Severovýchod

Prioritní osa 4 Rozvoj podnikatelského prostředí je důležitou osou pro malé a střední podniky v tomto regionu, v oblasti zvyšování jeho atraktivity pro podnikání a investice. Zlepšování podnikatelského prostředí se uskutečňuje pomocí dvou oblastí podpor (4.1 Podpora rozvoje infrastruktury pro podnikání a 4.2 Podpora rozvoje spolupráce firem). Pozornost je věnována podpoře investic do infrastruktury, rozvoji spolupráce firem a vzdělávacích institucí a úřadů práce a podpoře inovačních aktivit (spolupráce firem s vědeckými a výzkumnými pracovišti). Dalším zájmem je přispívat k obnově a zlepšení využitelnosti stávajících zanedbaných a nevyužitých objektů a areálů vhodných pro podnikatelské potřeby. Pomoc je také určena pro oblast zvyšování zaměstnanosti absolventů vzdělávacích institucí formou získávání praktických znalostí a dovedností [45].

ROP NUTS II Střední Morava

Pro naše účely je důležitá zejména Prioritní osa 2 Integrovaný rozvoj a obnova regionu, která si v jedné ze svých oblastí podpory (2.4 Podpora podnikání) dala za cíl zlepšit podmínky pro rozvoj malých a středních podniků v regionu soudružnosti Střední Morava zvýšením využitelnosti nemovitostí určených pro jejich podnikatelské aktivity. Předmětem

podpory se v rámci regenerace brownfields zejména stanou stavební úpravy, modernizace, revitalizace stávajících objektů, investice do dopravní a technické infrastruktury průmyslových zón a lokalit menšího rozsahu, případně i demolice [41].

4.1.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost je zaměřen na podporu hlavního města Prahy, regionu, který nespadá pod cíl Konvergence. Nabízí Praze dva Operační programy.

Tab. 3 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v ČR [vlastní zdroj]

Operační programy Praha
OP Praha Konkurenceschopnost
OP Praha Adaptabilita

Program Konkurenceschopnost je určen na podporu investičních projektů zaměřených především na podporu veřejné dopravy a dopravní dostupnosti v Praze, podporu inovací, informačních a komunikačních technologií, podnikání a zlepšování životního prostředí v Praze [29].

Program Adaptabilita je věnován na podporu neinvestičních projektů zaměřených na vzdělávání, sociální integraci, podporu zaměstnanosti a rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu a vývoji [29].

Na tento cíl připadá v České republice 0,42 mld. €.

4.1.3 Cíl Evropská územní spolupráce

Cíl Evropská územní spolupráce je připraven pro podporu přeshraniční, meziregionální a nadnárodní spolupráci regionů. V České republice pod něj spadají všechny regiony a podporu lze čerpat z devíti operačních programů.

Na tento cíl připadá v České republice 0,39 mld. €.

Tab. 4 Cíl Evropská územní spolupráce v ČR [vlastní zdroj]

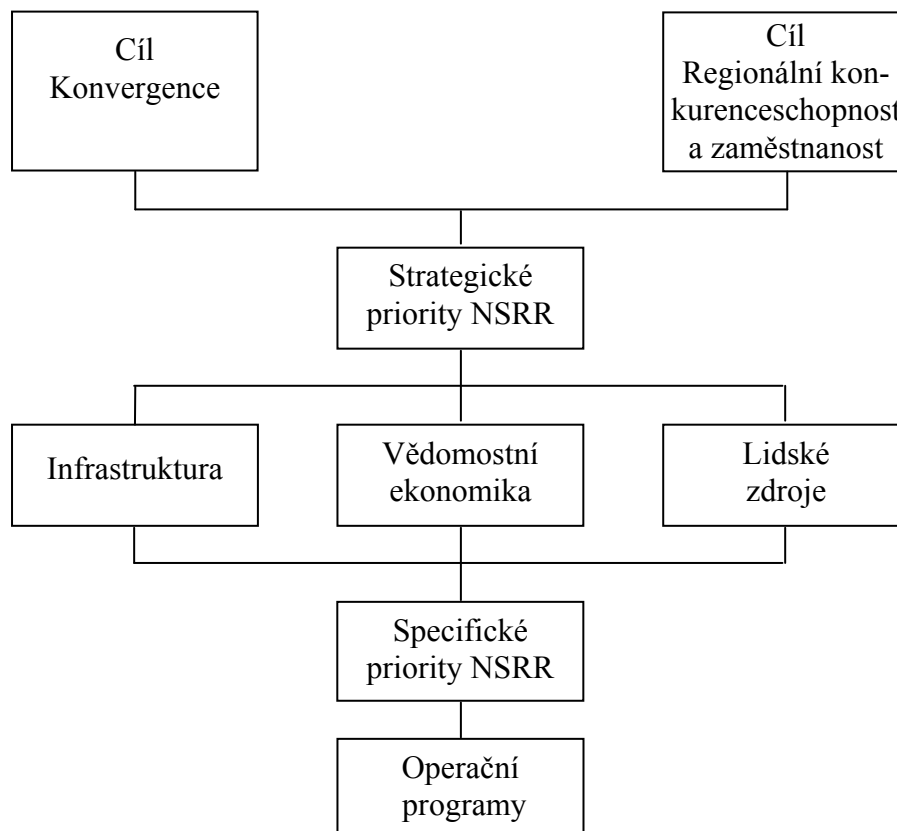
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Bavorsko
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Polsko
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Rakousko
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Sasko
OP Přeshraniční spolupráce ČR - Slovensko
OP Meziregionální spolupráce
OP Nadnárodní spolupráce
Síťový operační program ESPON 2013
Síťový operační program INTERACT II

4.2 Slovenská republika - Programovací období 2007 – 2013

Strategický cíl na období 2007 – 2013 se zaměřuje na výrazné zvýšení konkurenceschopnosti a výkonnosti regionů a slovenské ekonomiky a zaměstnanosti při zachování trvale udržitelného rozvoje. Tento cíl představuje nejen pokračování trendu přibližování se úrovni EU-15 z hlediska ekonomické výkonnosti, ale jeho naplnění předpokládá uskutečnění kvalitativních a strukturálních změn potřebných na zvýšení konkurenceschopnosti Slovenska a jeho regionů, a také zvýšení kvality života občanů Slovenské republiky.

Strategie, priority a cíle NSRR budou implementované prostřednictvím 11 operačních programů v rámci jednotlivých cílů kohezní politiky EU, které jsou rozděleny mezi 2 hlavní cíle, cíl Konvergence a cíl Konkurenceschopnost a zaměstnanost (viz Obr. 3).

Slovenská republika v programovacím období 2007 – 2013 může čerpat z fondů EU přibližně 11,6 mld. € [2].

Obr. 3 Cíle politiky Hospodářské a sociální soudružnosti v SR [vlastní zdroj]

Tab. 5 Operační programy v SR [vlastní zdroj]

Operační programy
Regionální OP (ROP) *
OP Životní prostředí (OP ŽP)
OP Doprava (OP D) *
OP Zdravotnictví (OP Z) *
OP Informatizace společnosti (OP IS) *
OP Výzkum a vývoj (OP VaV)
OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst (OP KaHR)
OP Vzdělávání (OP V) *
OP Zaměstnanost a sociální zapojení (OP ZaSI)
OP Bratislavský kraj
OP Technická pomoc *

4.2.1 Cíl Konvergence

V cíli Konvergence se finanční podpora prioritně soustředí na regiony, jejichž HDP na obyvatele za tři poslední roky před přijetím nových nařízení nedosáhnul 75 % průměru regionů rozšířené EU. V případě Slovenska je to jeho celé území s výjimkou Bratislavského kraje.

Pod cíl Konvergence spadá čistě sedm operačních programů, z nichž pět se týká území mimo Bratislavský region (Regionální OP, OP Zdravotnictví, OP Informatizace společnosti, OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst, OP Technická pomoc), další dva programy zahrnují celé území SR včetně Bratislavy, protože jsou spolufinancované Kohezním fondem (OP Životní prostředí, OP Doprava), zbývající tři programy jsou společné jak pro

* Operační programy, které jsou pro MSP nepodstatné, proto nebudou dále podrobněji rozebírány.

cíl Konvergence, tak i pro cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost (OP Výzkum a vývoj, OP Vzdělávání, OP Zaměstnanost a sociální zapojení).

Na cíl Konvergence ve Slovenské republice je ze strukturálních fondů vyhrazeno 7,01 mld. € [2].

Tab. 6 Cíl Konvergence v SR [vlastní zdroj]

CÍL KONVERGENCE					
Strategické priority NSRR					
• Infrastruktura a regionální dostupnost		• Vědomostní ekonomika		• Lidské zdroje	
Specifické priority NSRR					
Regionální Infrastruktura	ROP	Informatizace společnosti	OP IS	Moderní vzdělávání pro vědomostní společnost	OP V
Environmentální infrastruktura a ochrana životního prostředí	OP ŽP	Výzkum a vývoj Infrastruktura vysokých škol	OP VaV	Podpora zaměstnanosti, sociální zapojení a budování kapacit	OP ZaSI
Dopravní infrastruktura a veřejná osobní doprava	OP D	Podpora konkurenceschopnosti podniků a služeb pomocí inovací	OP Ka-HR		
Modernizace zdravotnické infrastruktury	OP Z				

OP Životní prostředí

V rámci OP Životní prostředí se malých a středních podniků týká pouze Prioritní osa 3 Ochrana ovzduší a minimalizace nepříznivých vlivů změny klimatu. MSP se zde nabízí pomoc zaměřená na přeřazení trvale udržitelné výroby na zavádění úsporných systémů environmentálního řízení a na zavádění a využívání technologií na prevenci znečištění [7].

OP Výzkum a vývoj

Malé a střední podniky se mohou dočkat podpory také v rámci OP Výzkum a vývoj, konkrétně u Prioritní osy 2 Podpora výzkumu a vývoje (stejně výhody zahrnuje také Priorita 4

Podpora výzkumu a vývoje v Bratislavském kraji, která se zaměřuje na pomoc, jak už z názvu vyplývá, Bratislavskému regionu). Realizace Prioritní osy se děje za pomoci opatření 2.2 (4.2) Přenos poznatků a technologií získaných výzkumem a vývojem do praxe. Pro malé a střední podniky to znamená podporu projektů aplikovaného výzkumu a vývoje, jejich spolupráce s univerzitami, výzkumnými pracovišti a přístupu k jejich zařízení v rámci spolupráce [5].

Nejvýznamnějším operačním programem pro malé a střední podniky je OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst, proto je důležité zaměřit se právě na tento program.

OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst

OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst byl schválen Evropskou komisí dne 28. listopadu 2007 a spadá pod strategickou prioritu NSRR Vědomostní ekonomika, která má za cíl rozvoj zdrojů trvale udržitelného ekonomického růstu a zvyšování konkurenceschopnosti průmyslu a služeb.

Hlavním cílem operačního programu je inovace a hospodářský růst, energetická účinnost včetně využití obnovitelné energie, cestovní ruch. Tyto priority vedou k celkovému udržení a posílení konkurenceschopnosti a efektivity průmyslové výroby a sektoru energetiky, taktéž posílení cestovního ruchu (vytváření nových turistických center, nových produktů). Pozornost je věnována činnostem, které pozitivně ovlivňují zaměstnanost a rozvoj inovací. V rámci malých a středních podniků je snahou zvýšit podporu inovačních aktivit, vytvářet průmyslové parky, dále je program zaměřen na rozvoj podnikatelských schopností MSP (vzdělávání, permanentní odborná příprava, dostupnost informací, poradenství), usnadnění přístupu MSP na jednotný vnitřní evropský trh, posílení technologických kapacit MSP (podpora patentové ochrany). Program je strukturovaný podle čtyř priorit.

Z fondů EU je pro něj vyčleněno 0,77 mld. €. Ze slovenských veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,14 mld. €.

PRIORITA 1 – Inovace a růst konkurenceschopnosti

Cílem Priority 1 je zvýšení konkurenceschopnosti podniků a služeb především prostřednictvím inovací. Podpora je proto určena i činnostem zaměřeným na rozvíjení spolupráce podniků s výzkumnými a vývojovými organizacemi a univerzitami, na podporu výzkumu a

vývoje v podnicích, aby se zvýšila jejich inovační aktivita. Realizace Prioritní osy 1 se děje za pomoci opatření zaměřených na hospodářský růst a zaměstnanost.

Opatření 1.1 Inovace a technologické transfery

Opatření 1.1 je zaměřené na podporu inovací a transferu technologií, což napomáhá snížení energetické náročnosti, ekologických dopadů a zvýšení efektivity výroby, čímž se zvýší konkurenceschopnost podniků a služeb. Zavedení nových technologií zároveň vyvolává inovaci výrobků a služeb (podporována v opatření 1.3). Vytvoří se také nová pracovní místa a bude podpořena účast slovenských výrobců na veletrzích a výstavách.

Opatření 1.2 Podpora společných služeb pro podnikatele

Opatření 1.2 se bude věnovat budování infrastruktury, což přímo nesouvisí s podporou MSP. Tyto projekty však podpoří inovativní MSP sekundárně, podpoří jejich další rozvoj v příznivém prostředí v nově vybudované nebo obnovené bývalé průmyslové oblasti.

Opatření 1.3 Podpora inovačních aktivit v podnicích

Hlavním účelem opatření 1.3 je podpora zavedení nových inovací pro efektivnější technologie (v tomto případě se nemyslí jejich nákup), postupy nebo výrobky. Při zavedení inovací do praxe si podnikatelé mohou vyžádat finanční prostředky také na úhradu nákladů za odborníky v příslušné oblasti. Inovace mohou mít charakter netechnických inovací (organizační a marketingové), výrobních inovací a inovací technologických. Účelem je podpora implementace nejlepších postupů a výrobních metod světové úrovně (certifikační systém, ochrana duševního vlastnictví, průmyslového designu, ochrana spotřebitele atd.) a podnikatelům takto usnadnit zapojení se do mezinárodní spolupráce.

PRIORITA 2 – Energetika

Cílem Prioritní osy 2 je zvyšování energetické efektivity při výrobě, přenosu a spotřebě energie, snižování energetické náročnosti průmyslové výroby, spotřeby primárních energetických zdrojů a zvýšení využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie.

Opatření 2.1 Zvyšování energetické efektivity na straně výroby i spotřeby a zavádění progresivních technologií v energetice

Opatření je zaměřené na využití progresivních úsporných technologií na zásobování energií a zařízení s vyšší účinností využití energie, které sledují cíle Prioritní osy Energetika a mají minimální dopad na životní prostředí.

Další významnou pomocí jsou služby v oblasti poskytování informací a poradenství zajišťované Slovenskou inovační a energetickou agenturou (SIEA).

PRIORITA 3 – Cestovní ruch

Prioritní osa Cestovní ruch, je zaměřena na růst konkurenceschopnosti a výkonnosti cestovního ruchu s využitím přírodního a kulturního potenciálu, který Slovensko nabízí.

Opatření 3.1 Podpora podnikatelských aktivit v cestovním ruchu

Účelem opatření je růst konkurenceschopnosti cestovního ruchu v oblasti poskytovaných služeb. Podpora je určena pro budování komplexních služeb cestovního ruchu s celoročním využitím (minerální a geotermální prameny, přírodní a kulturní atrakce pro rozvoj letní i zimní turistiky s komplexními službami pro zákazníka, vytváření rekreačních center s možností kulturních a poznávacích zájezdů spojených s prodejem místních výrobků jako je sklo, porcelán, výšivky, ochutnávky vín spojených s prodejem atd.), aby se zabezpečila inovativnost a podpořila zaměstnanost v regionech [4].

OP Zaměstnanost a sociální zapojení

OP Zaměstnanost a sociální zapojení podporuje MSP v rámci vzdělávání lidských zdrojů. Financování se bude týkat aktivit směřujících k tvorbě pracovních míst (poradenství, odborné konzultace, školení, tréninky). Financované však bude jen vzdělávání, které nevede ke zvýšenému stupni vzdělání [6].

4.2.2 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost

K čerpání podpory v cíli Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost jsou oprávněné oblasti, které nespádají pod cíl Konvergence, čímž je Bratislavský kraj. Proto tento cíl zahrnuje také OP Bratislavský kraj, navíc další tři již zmíněné programy, OP Výzkum a vývoj, OP Vzdělávání, OP Zaměstnanost a sociální zapojení.

Na tento cíl připadá ve Slovenské republice 0,45 mld. € [2].

Tab. 7 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v SR [vlastní zdroj]

CÍL REGIONÁLNÍ KONKURENCESCHOPNOST A ZAMĚSTNANOST				
Strategické priority NSRR				
• Infrastruktura a regionální dostupnost	• Vědomostní ekonomika	• Lidské zdroje		
Specifické priority NSRR				
OP Bratislavský kraj	OP Bratislavský kraj		Moderní vzdělávání pro vědomostní společnost	OP V
	Výzkum a vývoj	OP VaV	Podpora zaměstnanosti, sociální zapojení a budování kapacit	OP ZaSI

OP Bratislavský kraj

Všeobecným cílem operačního programu pro bratislavský region je posílení konkurenceschopnosti regionu prostřednictvím rozvoje jeho znalostní ekonomiky za současného zvyšování atraktivnosti regionu a kvality života. Program je reakcí na potřebu zvýšení inovační kapacity malých a středních podniků za současného rozvíjení informační společnosti tohoto regionu s cílem zabezpečit dlouhodobý hospodářský růst a konkurenceschopnost.

Celkový rozpočet programu je stanoven na 0,09 mld. € ze strukturálních fondů EU.

PRIORITA 2 – Vědomostní ekonomika

Cílem Prioritní osy je podpora znalostní ekonomiky prostřednictvím projektů zaměřených na inovace a transfer technologií (včetně ekologických výrobků a postupů), přístupu k informacím a komunikačním technologiím (rozvoj informační společnosti regionu) s důrazem na jejich využití pro MSP.

Opatření 2.1 Inovace a technologické transfery

Cílem opatření je výrazně zvýšit všechny typy inovací v podnikatelské sféře, podpořit zavádění progresivních technologií a tím zabezpečit dlouhodobou konkurenceschopnost MSP a vysoký růst jejich produktivity.

Opatření 2.2 Informatizace společnosti

Cílem opatření je podpora rozvoje vědomostní ekonomiky investicemi do produktů v oblasti informačně-komunikačních technologií [3].

4.3 Rumunsko - Programovací období 2007 – 2013

Národními rozvojovými prioritami Rumunska pro léta 2007–2013 jsou růst konkurenceschopnosti a rozvoj znalostní ekonomiky; rozvoj a modernizace dopravní infrastruktury; ochrana a zlepšení kvality životního prostředí, rozvoj lidských zdrojů, zvýšení opatření určených na zaměstnanost; rozvoj venkova a zvýšení produktivity v zemědělství; rozvoj jednotlivých regionů. Tyto priority jsou zahrnuty do sedmi operačních programů spojených pod cílem Konvergence, který se týká všech regionů v Rumunsku [10].

Celková alokace pro Rumunsko ze strukturálních a kohezních fondů je 19,67 mld. €. Samotný příspěvek Rumunska z veřejných zdrojů činí 5,5 mld. €.

Tab. 8 Cíl Konvergence v Rumunsku [vlastní zdroj]

CÍL KONVERGENCE
Regionální OP
OP Životní prostředí *
OP Doprava *
OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti
OP Rozvoj lidských zdrojů *
OP Růst výkonnosti administrativy *
OP Technická asistence *

* Operační programy, které jsou pro MSP nepodstatné, proto nebudou dále podrobněji rozebírány.

Regionální OP

Cílem ROP je podpora vyrovnaného ekonomického a sociálního rozvoje všech regionů Rumunska podle potřeb a zdrojů každého regionu.

PRIORITA 4 – Podpora rozvoje regionálního a lokálního podnikatelského prostředí

Cílem Prioritní osy 4 je podpořit růst a rozvoj podnikání v regionálním a lokálním významu, rehabilitovat průmyslové oblasti a podpořit podnikatelskou iniciativu. Tyto snahy vedou v důsledku k snadnější tvorbě pracovních míst a k udržitelnému ekonomickému růstu.

PRIORITA 5 – Dlouhodobý rozvoj a podpora turismu

Cílem Prioritní osy 5 je zhodnocení a propagace kulturního dědictví a přírodních zdrojů s potenciálem cestovního ruchu. Snahou je zvýšit kvalitu ubytování a celkovou infrastrukturu sloužící k využití volného času. Podpoření těchto aktivit vede ke zvýšení přitažlivosti kraje, rozvoji místní ekonomiky a tvorbě nových pracovních příležitostí.

Podporu financování mohou očekávat firmy podnikající v sektoru lázeňské turistiky (dotace moderních léčebných zařízení, rozvoj dopravní sítě pro minerály a slané prameny atd.), dále podniky nabízející ubytování (hotely, motely a táboření, horské chaty a noclehárny pro mládež, bytové jednotky na lodích atd.), dále budou dotace poskytnuty na atrakce sloužící k využití volného času (bazény, hřiště pro minigolf, tenis, paintball a jiná sportovní zařízení, horské oblasti atd.) [39].

Pro malé a střední podniky je určen především OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti.

4.3.1 OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti

Hlavním cílem programu je růst ekonomické konkurenceschopnosti malých a středních podniků, výzkum a vývoj, rozvoj informačních technologií, oblast energie a propagace Rumunska jako atraktivního turistického a obchodního regionu.

Finanční alokace OP z fondů EU je 2,55 mld. €. Rumunsko z veřejných zdrojů navyšuje rozpočet o zhruba půl miliardy eur.

PRIORITA 1 – Rozvoj inovativního a k životnímu prostředí šetrného systému výroby

Prioritní osa 1 se zaměřuje na cíle upevnit a udržet růst rumunského produktivního sektoru a vytvořit příznivé prostředí pro vývoj podnikatelských subjektů.

Opatření 1.1 Produktivní a přátelské investiční prostředí a příprava podniků na tržní konkurenci, zejména příprava MSP

Aby podniky obstáli v konkurenčním boji, musí zlepšit kvalitu svých produktů a služeb, zajistit bezpečnost spotřebitele a ochranu životního prostředí. Všechna tato zabezpečení jsou závislá na úrovni použité technologie a vybavení. Proto je podpora zaměřená na investice do technologií, nástrojů, strojů a výrobních prostor a také se týká získání patentů, ochranných známek, licencí a know-how. V rámci přípravy podniků na tržní konkurenci je pomoc zaměřena na implementaci mezinárodních norem (zavádění systémů řízení, certifikací, zkušebních laboratoří) a přístup na nové trhy (poradenské služby pro zdokonalování manažerů, využívání externích služeb, účast na mezinárodních veletrzích a výstavách, ekonomické mise).

Opatření 1.2 Zpřístupnění financí pro MSP

Adekvátní finanční zdroje jsou klíčové pro rozvoj a konkurenceschopnost MSP, proto je třeba vytvořit příznivé prostředí pro financování založené hlavně na formě přímých investic. Využití finančních nástrojů se nabízí v rámci již zmiňované iniciativy JEREMIE (viz OPPI ČR – Priorita 1 – Vznik firem), což je účinný způsob zpřístupnění financí pro MSP.

Opatření 1.3 Udržitelný rozvoj podnikání

Podniková kultura, příznivé prostředí pro tvůrčí činnost, dostupnost kvalifikovaných služeb a vysoká míra spolupráce mezi podniky jsou důležitými faktory pro rozvoj podnikání. Věnována je proto pozornost právě poradenství, které se zaměřuje na podrobné zpracování projektů, podnikatelských plánů, rozvojových strategií, pomáhá při investičním rozhodování, při finančních potížích, věnuje se marketingovým a propagačním aktivitám, zaměřuje se na oblasti týkající se personálního managementu, informační technologie, inovací a práv k duševnímu vlastnictví.

PRIORITA 2 – Technologický výzkum a vývoj, inovace pro konkurenceschopnost

Cílem Prioritní osy 2 je růst výzkumné a vývojové kapacity (VaV), spolupráce mezi VaV institucemi a podniky a posílení přístupu podniků k VaV.

Opatření 2.1 VaV partnerství mezi vysokými školami / výzkumnými ústavy a podniky pro vytváření výsledků přímo aplikovatelných v ekonomice

Technologie používaná v podnicích je závislá na spolupráci mezi VaV a podniky a implementaci výsledků do praxe (do nových nebo zlepšených produktů, technologií a služeb). Posílení této spolupráce je proto základem pro budoucí vývoj podnikatelské konkurenceschopnosti.

Opatření 2.2 Investice do VaV infrastruktury

Rozvoj VaV infrastruktury těsně souvisí s rozvojem znalostí, vytváří důležitý efekt nabídky a poptávky a dále stimuluje technologický vývoj podniků. Investice do VaV infrastruktury přispívá k vyšší výkonnosti VaV aktivit na vysokých školách a ve výzkumných ústavech, což podporuje moderní vybavení, nové prostředky, software atd.

Opatření 2.3 VaV podpora pro podniky

VaV podpora pro podniky se zaměřuje na zvýšení soukromých investic do těchto aktivit, redukci nedostatků v technologii a v inovacích. Pomoc se soustřeďuje na vysokou technologii v oblasti přípravy a zavádění výroby, aby byl zajištěn přenos znalostí a technologie, k napomáhání spolupracujícím podnikům v marketingu výrobků a služeb odvozených z výzkumu. Financována bude také oblast vývoje VaV infrastruktury v podnicích (rozvoj VaV kapacit, dodání příslušných prostředků, vybavení, počítačů, softwaru) a utváření nových pracovních míst ve výzkumu a vývoji. Důležité je zavést propagaci inovací v podnicích.

PRIORITA 3 – Informační a komunikační technologie pro privátní a veřejný sektor

Cílem Prioritní osy 3 je podpora ekonomické konkurenceschopnosti posílením vztahů mezi veřejným sektorem a podniky plným využitím informační a komunikační technologie (ICT). Proto je potřeba rozvoje ICT infrastruktury, vyvinout a efektivně využívat elektronické veřejné služby a vyvinout bezpečné a dynamické obchodní prostředí.

Opatření 3.1 Podpora užívání ICT

Rozšíření širokopásmového spojení a zvýšení bezpečnosti dat jsou nutné podmínky pro ekonomiku založenou na znalostech, proto bude věnována pozornost především této oblas-

ti. Pomoc bude nabídnuta MSP při nastavení širokopásmové sítě a veřejného internetového připojení, při přístupu k internetu a spojeným službám (nákup hardware, software).

Opatření 3.2 Rozvoj a růst efektivit elektronických veřejných služeb

Toto opatření s sebou nese také podporu MSP v rámci pomoci při vývoji běžného elektronického portálu pro obchodní operátory.

Opatření 3.3 Udržení e-economiky

V rámci tohoto opatření bude podporován sjednocený podnikový ICT systém a ostatní podnikové elektronické aplikace, jejich udržitelný vývoj a další podnikatelské postupy související s internetem.

PRIORITA 4 – Zvýšení energetické efektivit a bezpečnost dodávek energie

Účinnější produkce energie, její distribuce a konečné užití způsobuje redukcii jak počáteční tak konečné energie. Takto by koneční spotřebitelé mohli mít prospěch z lepší kvality a jistoty zásobování energií, což vede k růstu produktivity.

Opatření 4.1 Efektivní a udržitelná energie

V rámci efektivní a udržitelné energie je financování směřováno k investicím do vybavení (a jejich instalací), které zlepšují energetickou efektivitu vedoucí k úsporám energie. Dále jsou podporovány investice do rozšíření a zlepšení využití elektřiny, zemního plynu a nafty, a na zlepšení přepravní sítě, ve snaze redukovat ztráty a zajistit souvislou a bezpečnou dopravu a distribuci. Podpořeny budou také investice do instalací přístrojů na odsíření spalin, hořáků na redukcii NO_x a různých filtrů.

Opatření 4.2 Zhodnocení obnovitelných zdrojů energie k produkci zelené energie

Rumunsko vlastní důležitý potenciál obnovitelných zdrojů energie (biomasa, vodní, sluneční, větrné, geotermální zdroje, bio paliva atd.). Proto budou v rámci tohoto opatření podporovány investice do obnovení nebo vybudování elektráren pro tvorbu obnovitelných zdrojů energie [37].

5 PODMÍNKY PRO ZÍSKÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU V ČR A VE VYBRANÝCH STÁTECH EU

5.1 Podmínky pro předložené projekty

Místem realizace jsou vymezená území dané členské země.

Žadatel je povinen předložit oprávnění k podnikání na území dané členské země.

Konkrétní projekt může být podán pouze v rámci jednoho příslušného programu.

Musí splňovat kritéria přijatelnosti, ta jsou přesně vymezena v příslušném textu programu.

Projekt musí splňovat podmínku udržitelného rozvoje (ochrana a zlepšování kvality životního prostředí) a rovných příležitostí (podpora rovnosti mužů a žen, rovnost příležitostí z hlediska rasového a etnického původu, zdravotního postižení, věku, náboženského nebo světového názoru či sexuální orientace).

5.2 Žádosti o poskytnutí podpory

5.2.1 Žádosti vztahující se k OPPI v ČR

Žádosti o dotace se budou předkládat nejdříve ve formě jednodušší **registrační žádosti** sloužící k posouzení, zda předpokládaný projekt je v souladu s vyhlášenými podmínkami programu a zda žadatel splňuje všechny předpoklady pro získání podpory, zejména podmínku finančního zdraví zajišťující požadovanou udržitelnost schváleného projektu. Teprve na základě tohoto posouzení začnou vznikat způsobilé výdaje. Žadatel dále zašle **plnou žádost** s podrobnějšími informacemi o projektu, kde bude dokládat nezbytné podklady a přílohy (např. studie proveditelnosti, výpis z katastru nemovitostí, doklad o připravenosti investice, atd.), na jejichž základě dojde k hodnocení kvality projektu v hodnotitelské komisi.

5.2.2 Žádosti vztahující se k ostatním programům podpory v ČR

Zatímco žádosti o provedení platby zasílá příjemce podpory v rámci OPPI příslušnému řídicímu nebo implementačnímu orgánu v intervalech, žádosti k ostatním operačním programům se předkládají implementační agentuře najednou, v zakompletované podobě.

5.2.3 Žádosti vztahující se k OP HaRK v SR

Příjemce zasílá žádost o dotaci (nenávratný finanční příspěvek NFP) společně s přílohami, s dvěma kopiemi žádosti včetně příloh a nepřepisovatelný elektronický nosič, kde je uvedena žádost s přílohami, příslušnému orgánu. Obal v kterém je žádost zasílána musí splňovat určité podmínky. Obal musí být uzavřený a neprůhledný a obsahovat údaje jako název a adresa žadatele a Zprostředkovatelského orgánu, název OP KaHR, název projektu, výzvy a její kód, nápis „Žádost o NFP“ a „Neotvírat“.

5.2.4 Žádosti vztahující se k OP REK v Rumunsku

Při předkládání žádostí o úhradu výdajů příjemce doloží způsobilé výdaje a jejich shodu s projektovými požadavky, které jsou obsažené v rozhodnutí o financování z přidělených fondů. Všechny žádosti o úhradu výdajů musí být doloženy potvrzenými fakturami a dalšími dokumenty prokazujícími cenu projektu.

5.3 Povinnosti příjemců

Povinnosti příjemců jsou detailně specifikovány v podmínkách poskytnutí podpory. Příjemci musí zejména:

1. zajišťovat řádnou realizaci projektu dle podmínek poskytnutí podpory;
2. zajišťovat efektivní řízení projektu v souladu s vydanými metodickými pokyny;
3. zajišťovat přípravu zadávací dokumentace projektu, zadávání výběrových řízení (veřejných zakázek) v souladu s příslušnými předpisy a realizaci smluv uzavřených s vybranými dodavateli;
4. ověřovat faktury a jejich proplácení dodavatelům;
5. vést oddělený účetní systém projektu nebo odpovídající účetní kód pro všechny transakce související s projektem;
6. zajišťovat zavedení a udržování adekvátního vnitřního kontrolního systému, včetně finanční kontroly po celou dobu implementace projektu;
7. předkládat žádosti o platby na standardních formulářích, přičemž musí doložit, že uváděné výdaje odpovídají podmínkám projektů / smlouvě o financování; veškeré platební nároky musí být podloženy průkaznými účetními dokumenty;

8. vést dokumentaci o projektu a zajišťovat dostupnost této dokumentace pro účely kontroly prováděné oprávněnými osobami a umožnit provedení kontroly na místě;
9. neprodleně oznamovat všechny podstatné změny a skutečnosti, které mají vliv nebo souvislost s plněním závazku ze smlouvy;
10. plnit povinnosti spojené s monitorováním, tj. zejména podávání zpráv o vývoji projektu;
11. zajišťovat publicitu projektu .

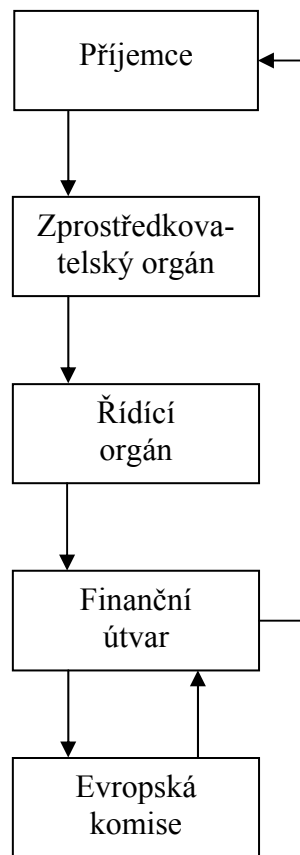
5.4 Finanční toky

5.4.1 Formy čerpání

Čerpání finančních prostředků probíhá dvěma základními odlišnými způsoby. Systém **ex-post**, kdy platba probíhá následným proplácením výdajů již vynaložených příjemcem podpory, se uplatňuje především u financování tzv. tvrdých (investičních) akcí.

U měkkých projektů, týkajících se lidských faktorů dochází k financování pomocí systému **ex-ante** (v dílčích platbách). Tato platba ex-ante probíhá poskytnutím prostředků příjemci podpory před realizací jeho výdajů na projekt. Systém finančních toků fondů EU je pro toto programovací období 2007 – 2013 zajištěn prostřednictvím finančního toku přes státní rozpočet, a projekty tak budou moci být úspěšným žadatelům předfinancovány ze státního rozpočtu na základě předložených žádostí.

5.4.2 Žádost o proplacení prostředků

Obr. 4 Žádost o dotaci

[vlastní zdroj]

Dotace bude vyplácena ve většině případů zpětně po předložení nezbytných dokumentů. Příjemce dotace, který již obdržel rozhodnutí o poskytnutí dotace, předkládá po realizaci projektu žádost o platbu včetně příloh, většinou v podobě faktur a dokladů o úhradě, které jsou způsobilými výdaji na projekt. Podmínkou způsobilosti výdajů je, že nesmí být zaplacený, a to ani zálohově, před dnem přijatelnosti projektu v případě dotací, u úvěrů před datem podpisu smlouvy o úvěru. Tudiž v případě dotace si příjemce musí celý projekt financovat sám a až po jeho realizaci, splní-li všechny podmínky, dostane zpětně vyplacenou předem dohodnutou finanční částku (dotaci). Zprostředkovatelský orgán provádí dokladovou a věcnou kontrolu této žádosti o platbu, provádí i kontroly na místě u příjemců dotací. Výstupem z provedené kontroly je prohlášení o schválení a příkaz k proplacení, který spolu s žádostí o platbu předá Řídícímu orgánu. Po schválení Řídícím orgánem provádí úhradu na účet příjemce finanční útvar ze státního rozpočtu.

V případě porušení podmínek poskytnutí dotace může Řídicí orgán předat věc příslušnému finančnímu úřadu k vymáhání sankce (např. v případě, kdy příjemce dotace včas nevrátí nevyužitou částku zálohy nebo nezajistí udržitelnost projektu po stanovenou dobu).

Řídicí orgán na základě provedených úhrad ze státního rozpočtu vystavuje souhrnnou žádost, která putuje k Evropské komisi. Po odsouhlasení žádosti Evropskou komisí jsou prostředky zaslány zpět do státního rozpočtu.

6 ORGANIZACE UMOŽŇUJÍCÍ REALIZACI PROGRAMŮ PODPORY V ČR A VE VYBRANÝCH STÁTECH EU

6.1 Česká republika

6.1.1 Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR

Správce OPPI (poskytovatelem podpory) je Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR. Výkon funkce Řídícího orgánu Operačního programu Podnikání a inovace Ministerstvo průmyslu a obchodu zajišťuje v souladu s Usnesením vlády ČR č. 175/2006 ze dne 22.2.2006. Je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro věci malých a středních podniků, s výjimkou regionální podpory podnikání, a pro věci živností. Rozhoduje o poskytování dotací.

Organizace přímo řízené Ministerstvem průmyslu a obchodu zabývající se oblastí podpory malých a středních podniků jsou CzechInvest, CzechTrade.

6.1.2 CzechInvest

Agentura pro podporu podnikání a investic CzechInvest je státní příspěvková organizace podřízená Ministerstvu průmyslu a obchodu ČR. Hlavním posláním CzechInvestu je podpora konkurenceschopnosti českých podnikatelů. Zejména se jedná o podporu zpracovatelského průmyslu a inovací (inkubátory, vědeckotechnologické parky) prostřednictvím operačních programů Ministerstva průmyslu a obchodu ČR.

K rozvoji domácích společností a vzniku nových firem přispívá CzechInvest prostřednictvím svých služeb, rozvojových programů a práce na zlepšování podnikatelského prostředí. Zároveň zůstává výhradním příjemcem žádostí o poskytnutí investičních pobídek a jeho úkolem i nadále zůstává získávání přímých zahraničních investic pro ČR.

V rámci zjednodušení komunikace mezi státem, podnikateli a EU tak vzniklo jedno kontaktní místo, kde domácí i zahraniční podnikatelé dostanou kvalitní informace o veškerých formách podpory podnikání v ČR a kde si mohou o jednotlivé druhy podpor také zažádat.

S cílem maximálně zjednodušit a zpřístupnit poskytování podpory pro malé a střední podnikatele ve zpracovatelském průmyslu otevřel CzechInvest 13 regionálních poboček na úrovni krajů. Pracovníci těchto regionálních kanceláří poskytují informace o strukturálních fondech EU a systému státní podpory, pomáhají při vyplňování žádostí o podporu, tyto

žádosti přijímají a dohlédnou také na čerpání finančních prostředků pro jednotlivé projekty [14].

6.1.3 Českomoravská záruční a rozvojová banka

Českomoravská záruční a rozvojová banka (ČMZRB), a. s., je rozvojovou bankou České republiky. Napomáhá v souladu se záměry hospodářské politiky vlády České republiky a regionů rozvoji malého a středního podnikání, infrastruktury a dalších sektorů ekonomiky vyžadujících veřejnou podporu.

Byla založena v roce 1992. Jejími akcionáři jsou Česká republika zastoupená Ministerstvem průmyslu a obchodu, Ministerstvem financí a Ministerstvem pro místní rozvoj (72 % akcií).

Banka poskytuje především podpory malým a středním podnikatelům formou záruk a zvýhodněných úvěrů s využitím prostředků státního rozpočtu, strukturálních fondů a krajů. Cílem je podporovat rozvoj podnikatelského prostředí se zaměřením na finanční řízení firmy a vyhledávání optimálních zdrojů pro financování nových podnikatelských projektů [18].

ČMZRB, a. s., je realizátorem operačních programů START, PROGRES, ZÁRUKA, úvěry poskytuje také v rámci programu EKO-ENERGIE.

6.1.4 Česká energetická agentura

Posláním České energetické agentury (ČEA) je iniciovat, podporovat a uskutečňovat aktivity vedoucí k úsporám energie a ke snižování negativních dopadů na životní prostředí (zvyšování efektivity při výrobě, přenosu a spotřebě energie). Cílem agentury je trvalé snižování energetické náročnosti české ekonomiky a podpora vyššího využívání obnovitelných a druhotných zdrojů energie, včetně rozvoje podnikání v oblasti energetické efektivity.

ČEA je pověřena realizací programu podpory EKO-ENERGIE v OPPI.

Agentura provádí kontrolu průběhu řešení a plnění cílů všech podpořených akcí, včetně kontroly čerpání a využívání dotace, účelnosti celkových uznaných nákladů na řešení.

6.1.5 CzechTrade

Česká agentura na podporu obchodu plní funkci příspěvkové organizace Ministerstva průmyslu a obchodu ČR a představuje pevnou součást státního systému podpory exportu. Pomáhá českým vývozcům, především z řad malých a středních firem, prosadit se na zahraničních trzích a rozvíjet jejich exportní aktivity, pomáhá vyhledávat české firmy pro zahraniční zájemce o tuzemské zboží. Ve vzdálenějších teritoriích navíc pomáhá získat informace o technických podmínkách obchodu a budovat identitu klientů.

CzechTrade vlastní síť zahraničních zastoupení v třiceti zemích. Nabízí služby jako exportní vzdělávání, konzultace, informační a asistenční služby zahraničních kanceláří CzechTrade, exportní příležitosti, on-line databáze, vyhledávání obchodních kontaktů, zjištění kvality firmy [9].

6.1.6 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů

Tab. 9 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů v ČR [vlastní zdroj]

Program	Řídící orgán programu
OP Životní prostředí	Ministerstvo Životního prostředí ČR
OP Výzkum a vývoj pro inovace	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR
OP Lidské zdroje a zaměstnanost	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
Integrovaný operační program	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
ROP NUTS II Severovýchod	Regionální rada regionu soudržnosti Severovýchod
ROP NUTS II Střední Morava	Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava

6.2 Slovenská republika

6.2.1 Ministerstvo hospodářství SR

Ministerstvo hospodářství SR bylo stanoveno Usnesením vlády SR č. 832/2006 ze dne 11. července 2006 Řídícím orgánem pro OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst. Je ústředním orgánem státní správy mimo jiné pro věci malých a středních podniků.

6.2.2 Slovenská inovační a energetická agentura

Slovenská inovační a energetická agentura (SIEA) je Zprostředkovatelským orgánem operačního programu Konkurenceschopnost a hospodářský růst, která spadá pod Řídící orgán (Ministerstvo hospodářství SR).

Činností SIEA je získávání, zpracování a umístování informací o činnosti fyzických a právnických osob v energetice, o hospodaření s energií a racionálním využívání zdrojů energie. Agentura se spolupodílí na realizaci finančních prostředků z OP KaHR z Prioritní osy 2 – Energetika [47].

6.2.3 Slovenská agentura pro cestovní ruch

Slovenská agentura pro cestovní ruch (SACR) plní funkci Zprostředkovatelského orgánu pod Řídícím orgánem (Ministerstvo hospodářství SR) pro implementaci Prioritní osy 3 – Cestovní ruch operačního programu Konkurenceschopnost a hospodářský růst.

SACR je státní příspěvková organizace specializovaná na marketing a státní propagaci cestovního ruchu Slovenské republiky. Poskytuje informace o možnostech cestovního ruchu na Slovensku, propaguje Slovensko a přispívá k tvorbě pozitivního obrazu Slovenska v zahraničí, podporuje prodej produktů cestovního ruchu [53].

6.2.4 Slovenská agentura pro rozvoj investic a obchodu

Agentura pro rozvoj investic a obchodu (SARIO) je Zprostředkovatelským orgánem pod Řídícím orgánem (Ministerstvo hospodářství SR) pro OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst.

Agentura podporuje rozvoj slovenské ekonomiky a zlepšení kvality života na Slovensku. Tento cíl naplňuje prostřednictvím prezentace hospodářského prostředí Slovenska, zviditelňováním krajiny pro zahraniční investory a pomocí rozvoje investičních projektů. Dal-

ším cílem SARIO je snížení nezaměstnanosti, podpora exportních aktivit slovenských podnikatelů a administrace strukturálních fondů EU [46].

6.2.5 Slovenská záruční a rozvojová banka

Slovenská záruční a rozvojová banka, a. s., je rozvojovou bankou České republiky.

Banka poskytuje v rámci podpory konkurenceschopnosti MSP úvěry na přípravu a realizaci investičních podnikatelských záměrů orientovaných na využívání inovací a rozvoj znalostní ekonomiky na území SR. Tyto záměry jsou uskutečňované prostřednictvím projektů, které se uchází o získání finančních prostředků na spolufinancování z fondů Evropské unie a jiných grantů [48].

6.2.6 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů

Tab. 10 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů v SR [vlastní zdroj]

Program	Řídící orgán programu
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí SR
OP Výzkum a vývoj	Ministerstvo školství SR
OP Zaměstnanost a sociální zapojení	Ministerstvo práce, sociálních věcí a rodiny SR
OP Bratislavský kraj	Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje SR

6.3 Rumunsko

6.3.1 Ministerstvo ekonomie a financí

Ministerstvo ekonomie a financí (MEF) je nejdůležitější vládní institucí, která má za úkol sjednocovat ekonomické, finanční aktivity a aktivity rozpočtové politiky v Rumunsku. Ze strukturálních fondů má na starosti především OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti. Všeobecné ředitelství pro energetickou politiku je zprostředkující orgán pro Prioritní osu 4 – Zvýšení energetické efektivity a bezpečnost dodávek energie v kontextu klimatických změn, který je vytvořený přímo uvnitř MEF [40].

6.3.2 Ministerstvo rozvoje, veřejných prací a bydlení

Ministerstvo rozvoje, veřejných prací a bydlení je řídicím orgánem pro Regionální OP, což je ustanoveno na základě Usnesení vlády č. 361/2007.

6.3.3 Ministerstvo pro malé a střední podniky, obchod, turistiku a liberální profese

Ministerstvo pro malé a střední podniky je zprostředkujícím orgánem pro OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti (Prioritní osa 1 – Rozvoj inovativního a k životnímu prostředí šetrného systému výroby), který spadá pod řídicí orgán Ministerstvo ekonomie a financí, dále plní funkci zprostředkujícího orgánu také pro Regionální OP, jehož správcem je Ministerstvo rozvoje, veřejných prací a bydlení.

6.3.4 Ministerstvo školství, výzkumu a mládeže

Ministerstvo školství, výzkumu a mládeže je zprostředkujícím orgánem pro OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti (Prioritní osa 2 – Technologický výzkum a vývoj, inovace pro konkurenceschopnost), který spadá pod řídicí orgán Ministerstvo ekonomie a financí.

6.3.5 Ministerstvo komunikací a informačních technologií

Ministerstvo komunikací a informačních technologií (MCIT) je zprostředkujícím orgánem pro OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti (Prioritní osa 3 - Informační a komunikační technologie pro privátní a veřejný sektor), který spadá pod řídicí orgán Ministerstvo ekonomie a financí. MCIT je specializovaný orgán státní správy pro informační a komunikační sektor, ustanovený s cílem realizovat Rumunskou vládní politiku v tomto sektoru. Cílem MCIT je vytvořit podmínky zajišťující přechod k informační společnosti v Rumunsku, což je také jedna z podmínek přístupu do EU. Uvnitř MCIT byl založen zprostředkující orgán na podporu informační společnosti, který se podílí na koordinaci, implementaci a řízení OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti.

Informační společnost je výraz pro ekonomiku a společnost, ve které hraje hlavní roli přístup ke znalostem a informacím a jejich následné získávání, uchování, zpracování, přenos, šíření a používání [38].

II. PRAKTICKÁ ČÁST

7 ALOKACE FINANČÍ Z FONDŮ EU PRO JEDNOTLIVÉ STÁTY

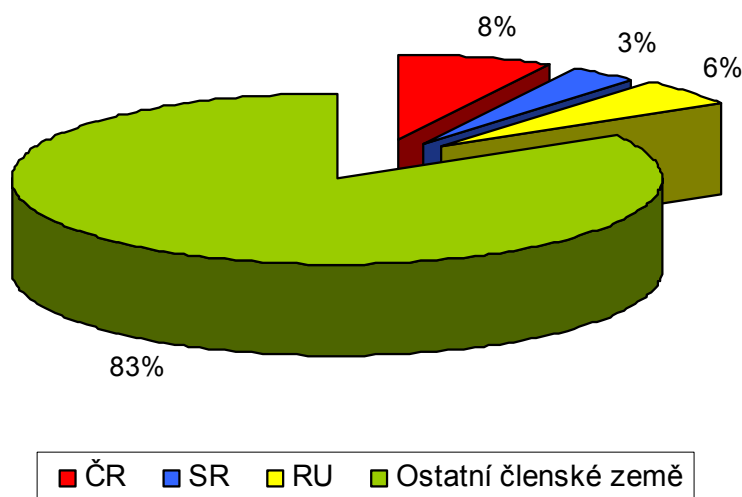
7.1 Podpora vyhrazená z fondů EU pro ČR, SR a Rumunsko

Jak už bylo řečeno, EU vyhradila pro ČR podporu z fondů přibližně 26,69 mld. € na programovací období 2007 – 2013.

Slovenská republika v témže programovacím období 2007 – 2013 může čerpat z fondů EU kolem 11,59 mld. €.

Celková alokace pro Rumunsko ze strukturálních a kohezních fondů je 19,67 mld. €.

Evropská unie vyhradila pro všechny své členské země v programovacím období celkem 347,41 mld. €.

Obr. 5 Podpora jednotlivých států z fondů EU [vlastní zdroj]

7.2 Podpora významných OP pro MSP v ČR, SR a Rumunsku

Podpora OPPI pro ČR

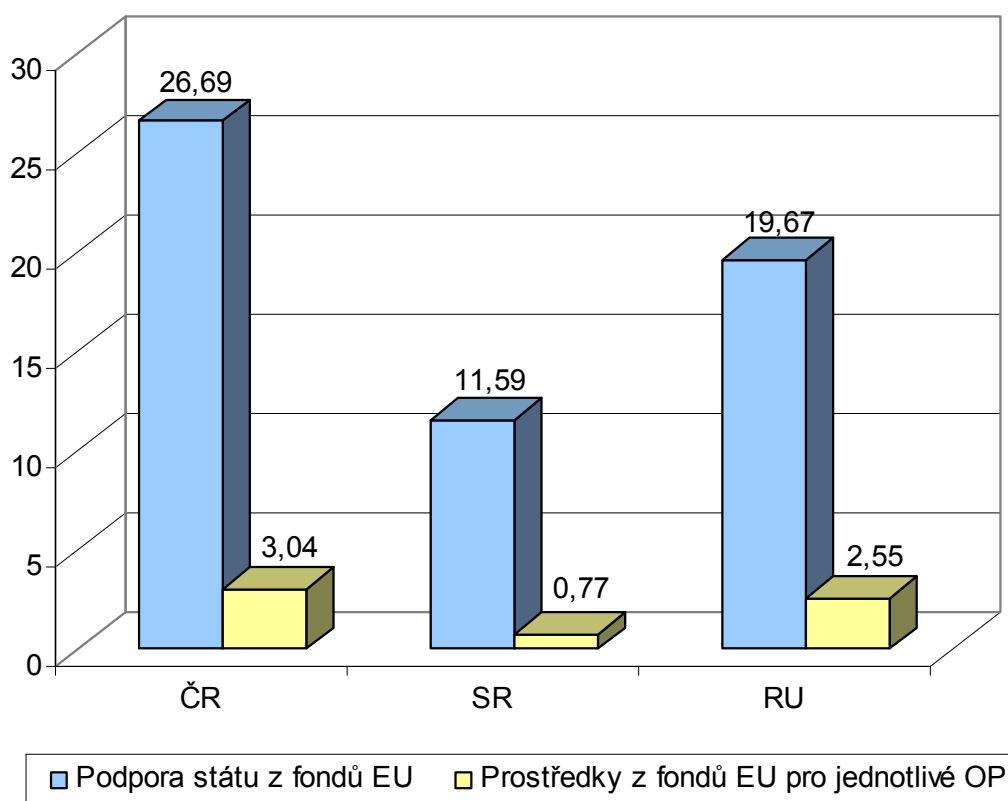
Z fondů EU je pro OP Podnikání a inovace vyhrazeno 3,04 mld. €, což činí přibližně 11,4 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Českou republiku. Z českých veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,54 mld. €, což pro podniky znamená celkovou podporu ve výši až 3,58 mld. €.

Podpora OP KaHR pro SR

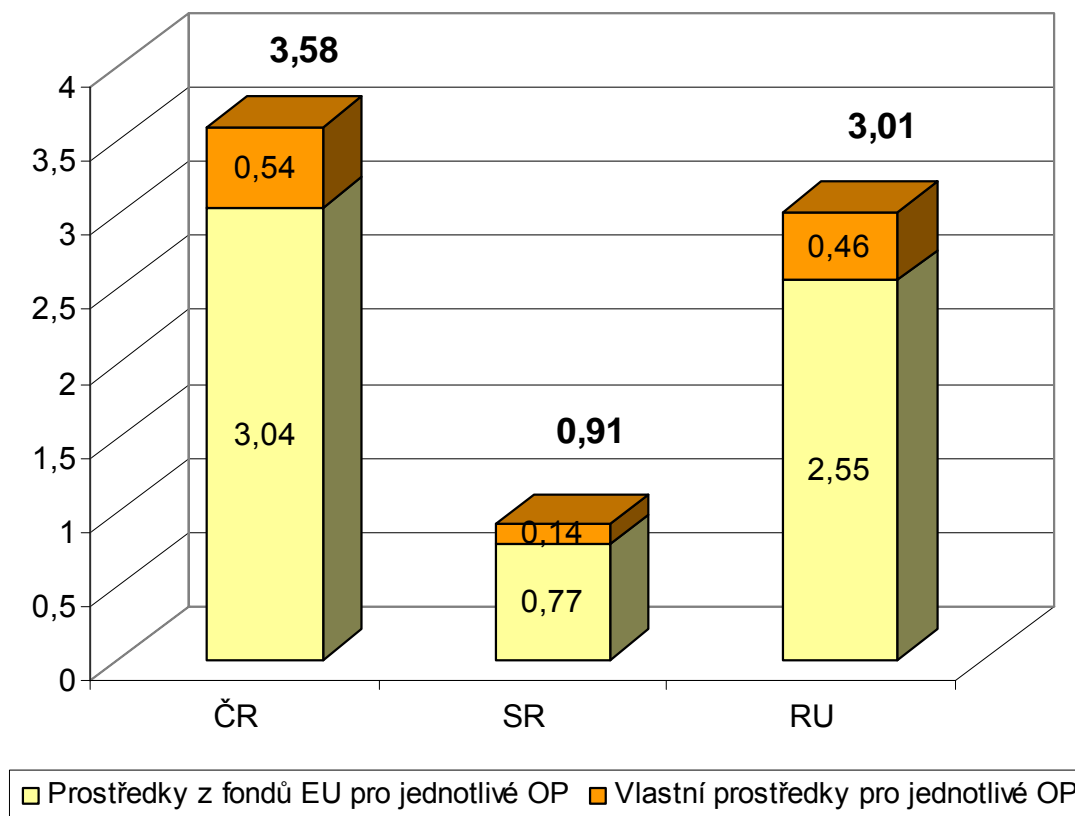
Z fondů EU je pro OP Konkurence a hospodářský růst vyčleněno 0,77 mld. €, což představuje asi 6,6 % veškerých prostředků určených z fondů EU pro Slovenskou republiku. Ze slovenských veřejných zdrojů má být navíc financování programu navýšeno o dalších 0,14 mld. €. Pro slovenské podniky to znamená 0,91 mld. € podpory celkem.

Podpora OP REK pro Rumunsko

Celková alokace pro OP Růst ekonomiky a konkurenceschopnosti ze strukturálních a kohezních fondů je 2,55 mld. €, to je téměř 13 % prostředků určených z fondů EU pro Rumunsko. Samotný příspěvek Rumunska z veřejných zdrojů činí 0,46 mld. €. Pro podniky je tedy celková suma podpory vykalkulována na 3,01 mld. €.

Obr. 6 Prostředky z fondů EU na podporu OP významných pro MSP v mld. €
[vlastní zdroj]

Obr. 7 Podpora OP významných pro MSP v mld. € [vlastní zdroj]

Z grafů lze jednoduše vyčíst, že nejmenšími finančními prostředky disponuje Slovenská republika. Od Evropské unie obdržela mnohem méně prostředků než Česká republika. Také Rumunsku bylo poskytnuto mnohem více finančních zdrojů než Slovensku. Dále na pomoc podnikům Slovenská republika vyhradila z celkových peněz z EU tři čtvrtiny miliardy (pouze 6,6 %, což je polovina toho, co alokují na podniky další dvě jmenované země), sama ze svého rozpočtu poskytuje necelých 150 mil. €, ostatní země poskytují půl miliardy € ze svého rozpočtu.

8 SWOT ANALÝZA PRO ČERPÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY

Silné stránky

- Dotace jsou nevratné.
- Zafinancování projektů předem stanovenou finanční částkou.
- Motivace podniků díky návratnosti nákladů na projekt.
- Zajištění vzniku kvalitních projektů.
- Dostupnost poradenských a informačních služeb.
- Vládní orgány zajišťující proplacení dotací při splnění podmínek.
- Dohled zprostředkovatelských orgánů (spadajících pod vládní orgány) na čerpání dotace.

Slabé stránky

- Časové omezení pro podání žádosti o dotaci.
- Časové omezení pro realizaci projektu.
- Firma musí disponovat vlastními zdroji na realizaci daného projektu (výdaje nesmí být zaplacený, a to ani zálohově, před dnem přijatelnosti projektu).
- Firma musí použít vlastní náklady na administrativu, přípravu projektu, zpracování všech dokumentů.
- Dotace jsou vyplaceny až po realizaci projektu.
- Dlouhé časové období mezi podáním žádosti o dotaci a vyplacením příslušné dotace.
- Potřeba předkládat mnoho dokumentů během realizace projektu (náročná administrativa).
- Projekty musí být promyšlené, ucelené.
- Podpora projektu pouze v rámci jednoho příslušného programu.
- Pomoc se naskytuje pouze některým oblastem.

Příležitosti

- Rozvoj infrastruktury, obnovení průmyslových oblastí.
- Posílení spolupráce podniků a VaV, rozvoj znalostní ekonomiky, nové technologie, příznivé prostředí pro inovace.
- Ekonomické zacházení s energií, šetrné k životnímu prostředí.
- Posílení systému vzdělávání.
- Podpora komunikace a informačních technologií.
- Zavádění mezinárodních norem, postupů a výrobních metod světové úrovně.
- Ochrana duševního vlastnictví.
- Růst konkurenceschopnosti podniku.
- Průnik firem do zahraničí.
- Získání nových zákazníků.
- Vznik nových pracovních míst.
- Pomoc zemědělství, rybářskému průmyslu.
- Reprezentace země, příchod investorů, vznik nových MSP.

Hrozby

- Nekvalitní projekt.
- Demotivace v proplacení dotací až po realizaci projektu.
- Zamítnutí projektu.
- Nepřijetí žádosti o dotaci při nevyplnění některého povinného údaje.
- Zamítnutí žádosti o proplacení při nesplnění některých požadavků.
- Příjemce musí umožnit kontrolu finančnímu úřadu / zprostředkovatelskému orgánu (z výkazů i na místě) po celou dobu realizace projektu.
- Sankce, popř. vrácení dotace v případě nedodržení některých podmínek pro poskytnutí dotace.

Silné stránky čerpání financí ze strukturálních fondů vyplývají již ze samotné úlohy, kterou dotace plní, úlohy poskytnout finanční částku na podporované činnosti. Poradenství a informování o možných programech podpory a jejich fungování je nezbytnou součástí celého systému, protože se často jedná o investice do takových projektů, které by mohly při nesprávně zvoleném způsobu financování zapříčinit velké potíže dokonce i krach celé firmy. Podniky proto musí být dobře informované, aby se vůbec odhodlali k takovým velkým krokům vedoucím k posílení jejich konkurenceschopnosti. Dohled vládních a zprostředkovatelských orgánů na přidělení dotací vyvolává v žadatelích o dotaci určitou jistotu, že pokud budou splněny všechny podmínky, tak proplacení výdajů příjemce určitě obdrží.

Analýza příležitostí vyjadřuje všeobecné cíle, k jejichž dosažení je podpora určena.

Ze SWOT analýzy můžeme také vyzorovat, že dané hrozby se objevují povětšinou případů v situaci, kdy se projekt ukáže být nekvalitním. Tento postup je zcela pochopitelný, neboť Evropská unie se takovým způsobem vyhýbá zafinancování zbytečných, neúčinných projektů, které by nakonec nemusely být ani využívány a nestaly by se ničím jiným než překážkou v okolí. A o takové projekty EU ve své regionální politice určitě nestojí, takovým se naopak brání.

Proto se také většina financí vyplácí, až po realizaci projektu a uvedení do chodu, po zhodnocení jeho přínosu a po ověření, zda vše funguje podle zamýšlených plánů. Aby byla kontrola efektivní, je třeba podporovaný projekt neustále dokládat potřebnými dokumenty, včas informovat o každé změně při jeho implementaci, je třeba, aby byla realizace projektu neustále sledována. Proplácení dotace až po realizaci projektu, zajištění kontroly a papírování jsou body objevující se právě při zhodnocení slabých stránek čerpání z fondů EU.

9 SWOT ANALÝZA JEDNOTLIVÝCH STÁTŮ VE VZTAHU K FONDŮM EU

9.1 SWOT analýza ČR

Silné stránky

- Nižší míra nezaměstnanosti než v EU.
- Rozsáhlá síť a dostupnost vzdělávacích institucí.
- Vysoký podíl středoškolsky vzdělaného obyvatelstva.
- Dostatek kvalifikované pracovní síly za konkurenční cenu schopné využívat moderní technologie.
- Kvalitní vědečtí pracovníci a týmy schopní obstát v mezinárodní konkurenci.
- Hustá a technicky vyspělá infrastruktura sítí elektronických komunikací.
- Odborná a technická úroveň zdravotnictví, dobrá dostupnost zdravotní péče.
- Vysoká hustota silniční a železniční sítě; vodní a letecká doprava.
- Velké investice do infrastruktury v dopravě.
- Příliv přímých zahraničních investic podpořený systémem investičních pobídek.
- Spolupráce mezi výzkumnými pracovišti a velkými průmyslovými podniky.
- Proexportní orientace výroby.
- Dostatečná kapacita energetických zdrojů pro zásobování podnikatelských subjektů.
- Zlepšující se celkový stav životního prostředí, zaměření na ekologické problémy.
- Růst podílu cestovního ruchu na zaměstnanosti a ekonomické výkonnosti, konkurenceschopnost cestovního ruchu.
- Podpora informačních služeb.
- Výhodná geografická poloha.

Slabé stránky

- Nízký počet osob s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním.
- Nízká počítačová gramotnost veřejnosti.
- Nesoulad mezi vzděláním a potřebami na trhu práce.
- Nízké výdaje na výzkum a vývoj.
- Nízký počet kvalifikovaných pracovníků spojený s demotivujícími platovými podmínkami v odvětvích výzkumu a vývoje.
- Nedostatečný zájem veřejných VaV institucí o spolupráci s podniky.
- Nedostatečný transfer výsledků VaV do podnikatelské praxe.
- Nedostatečné využívání ICT malými a středními podniky, domácnostmi a veřejnými službami.
- Nízká dostupnost vysokorychlostního přístupu k internetu.
- Nedobudovaná dopravní infrastruktura (dálnice, rychlostní silnice).
- Nevyhovující technický stav a kvalita dopravní infrastruktury.
- Nízké kapacity podnikatelských inkubátorů, technologických a vědeckotechnických parků.
- Nízká provázanost MSP s velkými podniky, MSP mají omezený přístup k finančním zdrojům, novým technologiím, poradenským službám (bariéry pro jejich rozvoj).
- Nedostatečná informovanost v oblasti duševního vlastnictví.
- Zastaralá výrobní základna s vysokou energetickou a materiálovou náročností výroby.
- Nedostatky v oblasti řízení životního prostředí.
- Nízká kvalita základních a doplňkových služeb cestovního ruchu.

Příležitosti

- Navýšení výdajů na vzdělávání, vědu a výzkum, jejich rozvoj.
- Zlepšování a rozvoj infrastruktury pro rozvoj lidských zdrojů (školství, zdravotnictví, podnikání).
- Rozvoj spolupráce VaV institucí, škol, inovačních center a podniků, vytváření sítí.
- Zlepšování počítačové gramotnosti, zvýšení dostupnosti přístupu k ICT a internetu pomocí vysokorychlostního přístupu.
- Možnost využití moderních informačních a telekomunikačních technologií.
- Rozvoj bezpečných elektronických služeb.
- Urychlené dobudování sítě dálnic a rychlostních komunikací.
- Zvyšování kvality a efektivnosti zdravotnických služeb.
- Prostředí pro vstup investorů.
- Dosažení energetických úspor v oblasti výroby, zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie.
- Rozvoj moderních technologií šetrných k životnímu prostředí.
- Zlepšení v oblasti řízení životního prostředí.
- Rozvoj a zkvalitnění služeb pro cestovní ruch.
- Podpora informačních služeb a poradenství.

Hrozby

- Malé využití fondů EU.
- Období stagnace či ekonomického poklesu na Evropských a globálních trzích.
- Růst zahraniční konkurence na světových trzích.
- Odliv kvalitních pedagogů do jiných, lépe placených oborů.
- Neprovozanost VaV na průmyslovou výrobu a rozvoj služeb.
- Nedostatečná spolupráce mezi podniky, VaV a univerzitami.
- Nedostatek pracovišť s efektivně fungujícími systémy pro transfer výsledků VaV.

- Nedostatečná ochrana duševního vlastnictví, vysoké poplatky za zahraniční technologie a patenty.
- Zaostávání v rozvoji znalostní ekonomiky.
- Vysoké náklady na informační technologie.
- Pokles kvality lidských zdrojů ve zdravotnictví, školství a veřejné správě v důsledku neadekvátních mzdových podmínek.
- Snížení atraktivity ČR pro investory.
- Riziko přestěhování významných zaměstnavatelů a investorů do jiných zemí.
- Zátěž na životní prostředí v souvislosti s hospodářským rozvojem.
- Finanční náročnost pro podniky, zejména MSP, na soulad s environmentálními zákony (ztráta konkurenceschopnosti).
- Neschopnost využít potenciálu regionů ČR pro rozvoj cestovního ruchu a tvorbu pracovních příležitostí v regionech.

9.2 SWOT analýza SR

Silné stránky

- Vysoký podíl středoškolsky vzdělaného obyvatelstva.
- Růst zájmu o vzdělání.
- Rozsáhlá síť a dostupnost vzdělávacích institucí.
- Síť VaV institucí, kvalifikovaná pracovní síla pro VaV.
- Technické poznatky, odbornost, kvalifikovaná pracovní síla.
- Internetová síť na většině území SR, elektronizace služeb státní správy a samosprávy, vybavenost ICT.
- Dopravní infrastruktura je součástí evropské dopravní infrastruktury.
- Mezinárodní dopravní křižovatky silniční, železniční, vodní a letecké dopravy (Bratislavský region).
- Zdravotní péče rozmístěna rovnoměrně v kraji.
- Vysoká úroveň kvalifikace zdravotních pracovníků.

- Růst počtu podnikatelů, kvalitní investiční prostředí, proexportní orientace výroby.
- Růst čerpání z obnovitelných zdrojů energie, pokles celkové energetické náročnosti.
- Přírodní a kulturní podmínky pro rozvoj celoročního cestovního ruchu.
- Výhodná geografická poloha.

Slabé stránky

- Nepříznivý demografický vývoj.
- Vysoká míra nezaměstnanosti.
- Chudoba romských obyvatel, nedostatečná úroveň vzdělání romské komunity.
- Nízká efektivnost sítě vzdělávacích institucí, málo pedagogů a pracovníků v oblasti vzdělávání.
- Nedostatečný transfer výsledků VaV do podnikatelské praxe.
- Nedostatečné využívání ICT malými a středními podniky, domácnostmi a veřejnými službami.
- Nedostatečná počítačová gramotnost ve veřejné správě.
- Nedobudovaná dopravní infrastruktura (dálnice, rychlostní silnice).
- Nevyhovující technický stav a kvalita dopravní infrastruktury.
- Nízká provázanost MSP s velkými podniky, MSP mají omezený přístup k finančním zdrojům, novým technologiím, poradenským službám (bariéry pro jejich rozvoj).
- Nedostatečná poptávka podniků po zavádění inovací.
- Nízký podíl využití obnovitelných zdrojů energie.
- Nedostatky v oblasti řízení životního prostředí.

Příležitosti

- Modernizace infrastruktury škol.
- Lepší propojení vzdělávání a trhu práce.
- Vytvoření nových pracovních příležitostí.
- Zvýšení vzdělanosti a kvalifikace lidských zdrojů (i v oblasti VaV).
- Zavádění počítačové gramotnosti, internetu ve všech oblastech.
- Rozvoj dopravní infrastruktury.
- Zvyšování bezpečnosti, kvality a spolehlivosti dopravy.
- Infrastruktura pro inovativní podnikání.
- Prostředí pro vstup investorů.
- Zvyšování využití obnovitelných zdrojů energie.
- Zlepšení v oblasti řízení životního prostředí.
- Rozvoj cestovního ruchu, marketingu a úrovně služeb.
- Podpora informačních služeb a poradenství.

Hrozby

- Dlouhodobá nezaměstnanost vede k sociálnímu a hospodářskému poklesu.
- Nedostatečná péče o rozvoj lidských zdrojů ve školství způsobuje odchod kvalitních pedagogů, nezáměr o vzdělávání pedagogického zaměření.
- Nesoulad mezi vzděláním a potřebami na trhu práce.
- Zhoršení technického stavu vzdělávacích institucí.
- Málo efektivní a nízká finanční podpora VaV a inovací, nedostatečná spolupráce mezi podniky, VaV a univerzitami.
- Nedostatečná ochrana duševního vlastnictví.
- Únik kvalifikované síly do zahraničí.
- Odlišná intenzita využívání ICT v různých regionech, neschopnost využívání ICT.
- Zvýšení nákladů na údržbu a opravy dopravní infrastruktury.

- Snížení dopravní dostupnosti a tím spojené snížení atraktivnosti Slovenska pro investory.
- Nedostatek financí na infrastrukturu zdravotní péče.
- Finanční náročnost pro podniky, zejména MSP, na soulad s environmentálními zákony (ztráta konkurenceschopnosti).
- Zvýšené náklady při nesprávném řízení oblasti životního prostředí.
- Ztráta konkurenceschopnosti, pokud se nezvýší kvality služeb cestovního ruchu.

9.3 SWOT analýza Rumunska

Silné stránky

- Rostoucí počet studentů dosahujících vyššího vzdělání.
- Vyvinutá síť vzdělávacích institucí.
- Široce dostupná levná pracovní síla s dobrým počátečním vzděláním.
- Rychle se rozvíjející ICT sektor.
- Vysoká úroveň kvalifikovaných pracovníků a inženýrů v ICT.
- Vyvážená dopravní síť.
- Vybudované průmyslové a technologické parky.
- Bohaté přírodní zdroje.
- Zdroje energie.
- Přírodní a kulturní podmínky pro rozvoj celoročního cestovního ruchu.
- Výhodná geografická poloha.

Slabé stránky

- Nepříznivý demografický vývoj.
- Vysoká úroveň zaměstnanosti v zemědělství.
- Dlouhé období nezaměstnanosti mezi ukončením školní docházky a nástupem do práce, práce na černo.
- Nedostatečná infrastruktura a kvalita vybavení v oblasti vzdělávání.

- Nesoulad mezi vzděláním a potřebami na trhu práce.
- Nedostatečné investice do výzkumu a vývoje (nízká úroveň VaV a inovací).
- Nedostatečný vývoj ICT infrastruktury a služeb.
- Slabá silniční a železniční spojení se sítí EU.
- Nevyhovující technický stav a kvalita dopravní infrastruktury.
- Nízká kvalita zdravotnických a sociálních služeb.
- Málo vyvinutá základní zařízení (rozvod vody, kanalizace a likvidace odpadu).
- Nedostatečný přístup podniku k finančním zdrojům, novým technologiím a službám (používání zastaralé technologie).
- Neefektivní využívání energie.
- Nedostatky v oblasti řízení životního prostředí.
- Slabá turistická infrastruktura a nedostatečný marketing.

Příležitosti

- Růst vzdělání.
- Vytvoření nových pracovních příležitostí.
- Rozvoj elektronických služeb.
- Rozvoj ICT.
- Vybudování dopravní infrastruktury (spojení s dopravní sítí EU).
- Rozvíjení podnikatelské infrastruktury.
- Prostředí pro vstup investorů.
- Rozvoj exportu.
- Zlepšení energetické infrastruktury.
- Rozvoj cestovního ruchu.
- Podpora informačních služeb a poradenství.

Hrozby

- Malé využití fondů EU.
- Období stagnace či ekonomického poklesu na Evropských a globálních trzích.
- Větší konkurence uvnitř jednotného trhu.
- Stárnutí obyvatelstva, emigrace mladých a kvalifikovaných pracovníků
- Nedostatečný růst v dopravní infrastruktuře by mohl vyloučit Rumunsko z postupu EU.
- Potenciální zhoršování dopravní infrastruktury.
- Investice do infrastruktury se dotýkají životního prostředí.
- Snížená efektivita a bezpečí energetické sítě.
- Riziko zvýšené energetické závislosti na externích zdrojích.

9.4 Vyhodnocení SWOT analýzy

Ze SWOT analýzy můžeme zejména u Rumunska vyzorovat ještě velké nedostatky a zaostávání za Českou republikou a Slovenskem. Zejména Rumunsko trpí v oblasti lidských zdrojů nízkou vzdělaností obyvatel, kteří často ukončují školní docházku předčasně. I když tendence postupně směřují k většímu zájmu o vyšší stupeň vzdělání, a to jak v Rumunsku, tak i na Slovensku a v ČR. SR i ČR disponují vysokým podílem středoškolsky vzdělaného obyvatelstva. V oblasti lidských zdrojů zase trpí Slovensko vysokou mírou nezaměstnanosti, což působí negativně na sociální a hospodářský vývoj. ČR má nezaměstnanost dokonce nižší než je průměr EU. Rumunsko má vysoký podíl zaměstnaných v zemědělství. Země mají dostatek kvalifikovaných pracovníků, avšak špatné platové ohodnocení nebo špatná infrastruktura často způsobuje odliv těchto sil do jiných zemí.

Všechny tři státy mají vyvinutou síť vzdělávacích institucí. Zapotřebí jsou však stálé údržby a opravy těchto budov, také je věnována pozornost jejich vybavení, aby tímto nedostatkem netrpěl celý vzdělávací systém. V ČR a SR je dobře vyvinutá také síť VaV a internetová síť, což v Rumunsku ještě chybí, avšak sektor ICT se zde rychle rozvíjí, i když je třeba neustále věnovat pozornost jeho infrastruktuře. Počítačová gramotnost je ještě stále ve všech zemích na nižší úrovni a ICT jsou nedostatečně využívány.

V oblasti VaV je stále problém efektivní spolupráce mezi tímto sektorem a podnikatelskou

sférou, tím trpí zavádění a rozvoj technologií a inovací do výroby. Výsledky z VaV se špatnou spoluprací s podniky hůře zavádějí do praxe a často také neodpovídají potřebám trhu. Setkáváme se také s nedostatečnými investicemi do oblasti VaV.

V oblasti zdravotnictví se Rumunsko prokazuje nízkou kvalitou služeb na rozdíl od SR i ČR, kde je zdravotnictví na vysoké úrovni.

Česko i Slovensko jsou součástí evropské mezinárodní křižovatky, Rumunsko se vyznačuje slabým spojením s evropskou dopravní sítí. Všechny tři země se potýkají s problémy spojenými s kvalitou a technickým stavem silniční dopravy.

Díky dobré podnikatelské infrastruktuře a jejím neustálém rozvoji země nemají nouzi o zájem investorů ze zahraničí.

Všechny země se zaměřují na ochranu životního prostředí, avšak v řízení této oblasti se stále vyskytují nedostatky, jako na příklad nedostatky v oblasti řízení kvality ovzduší, kvality vodních zdrojů, neefektivní systémy třízení odpadů, nedostatečné kapacity na zabezpečení péče o chráněné území. Země také disponují dostatkem zdrojů energie, které však ještě neefektivně využívají. Je třeba posilnit také využití obnovitelných zdrojů energie.

Cestovní ruch je ve všech zemích na dobré úrovni, především všechny tři krajiny mají turistům co nabídnout. Je však důležité této oblasti věnovat dostatečnou pozornost (její infrastrukturu a službám) a dále rozvíjet potenciál, aby byl cestovní ruch stále konkurenceschopný.

10 VZÁJEMNÉ SROVNÁVÁNÍ STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU PRO JEDNOTLIVÉ ZEMĚ DLE OBLASTI ZAMĚŘENÍ

Tab. 11 Srovnání strukturálních fondů EU dle oblasti zaměření [vlastní zdroj]

Oblast podpory	Programy v ČR	Programy v SR	Programy v Rumunsku
Vznik firem	OPPI (P1)		OPREK (P1)
Lidské zdroje	OP Lidské zdroje a zaměstnanost	OP Zaměstnanost a sociální zapojení	
Technologie	OPPI (P2)	OP KaHR (P1) OP Bratislavský kraj (P2)	OPREK (P1, P2)
ICT	OPPI (P2) OP Praha Konkurenceschopnost	OP Bratislavský kraj (P2)	OPREK (P3)
Energie, životní prostředí	OP Životní prostředí OPPI (P2, P3)	OP Životní prostředí OP KaHR (P1, P2)	OPREK (P1, P4)
Inovace	OPPI (P4)	OP KaHR (P1) OP Bratislavský kraj (P2)	OPREK (P1)
Duševní vlastnictví	OPPI (P4)	OP KaHR (P1)	OPREK (P1)
Podnikatelské prostředí, infrastruktura	Integrovaný OP OPPI (P5) ROP NUTS II Severovýchod (P4) ROP NUTS II Střední Morava (P2) OP Praha Konkurenceschopnost	OP KaHR (P1)	Regionální OP (P4) OPREK (P1)

Oblast podpory	Programy v ČR	Programy v SR	Programy v Rumunsku
Spolupráce s VaV, s dalšími podniky	OP Věda a výzkum pro inovace OPPI (P4, P5) ROP NUTS II Severovýchod (P4) OP Praha Adaptabilita	OP Věda a výzkum OP KaHR (P1)	OPREK (P2)
Vzdělávání	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost OPPI (P5) OP Praha Adaptabilita	OP Zaměstnanost a sociální zapojení	OPREK (P2)
Poradenství	OPPI (P6)	OP Zaměstnanost a sociální zapojení OP KaHR	OPREK (P1)
Marketing	OPPI (P6)	OP KaHR (P1)	OPREK (P1)
Cestovní ruch	Integrovaný OP	OP KaHR (P3)	Regionální OP (P5) OPREK
Bankovní nástroje	OPPI (P2)		OPREK (P2)

Největší vybavenost operačními programy můžeme pozorovat v ČR, kdy téměř pro každou oblast zaměření existuje samostatná, přímo na danou situaci vytvořená Prioritní osa z daného OP. Nejčastěji můžeme zaznamenat působení OP Podnikání a inovace, který má pro každou situaci vyhrazenou některou ze svých sedmi Prioritních os.

Na Slovensku nejvíce okruhů podpory zahrnuje OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst a jeho Prioritní osa 1 Inovace a růst konkurenceschopnosti.

V Rumunsku zase do nejvíce oblastí zasahuje OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti a jeho Priorita 1 Rozvoj inovativního a k životnímu prostředí šetrného systému výroby.

11 DOPORUČENÍ DALŠÍCH STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ EU PRO MALÉ A STŘEDNÍ PODNIKY JEDNOTLIVÝM STÁTŮM

Při srovnání těchto tří zemí jsem došla k závěru, že nejlépe vybavena operačními programy pro malé a střední podniky je právě Česká republika, ta také obdržela více financí než Rumunsko i Slovensko. Především disponuje 26 operačními programy, Slovensko operuje s 11 programy a Rumunsko jich má k dispozici sedm.

V České republice většina podpory věnující se přímo MSP spadá pod OP Podnikání a inovace, na Slovensku pod OP Konkurenceschopnost a hospodářský růst, v Rumunsku tuto úlohu zastává OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti. OP Podnikání a inovace v ČR obsahuje prioritní osy přímo zaměřené na danou oblast. V ostatních státech některé oblasti spadají pod jiné operační programy, které nejsou zaměřeny pouze na MSP, zejména na Slovensku. V Rumunsku OP Růst ekonomické konkurenceschopnosti zasahuje do všech oblastí, ale nemá tolik prioritních os, takže jedna priorita plní funkci pomoci pro několik oblastí najednou.

Když se podíváme na předchozí tabulku Srovnání strukturálních fondů EU dle oblasti zaměření (Tab. 11), můžeme vyzorovat oblasti, ve kterých v některé zemi chybí ještě pozornost malým a středním podnikům. Proto bych zemím doporučila zaměřit se i na tyto oblasti, aby se pomoc orientovala na celý systém MSP a stala se komplexnější.

Například na Slovensku bych doporučila některý z programů, přímo zaměřených při vzniku firem na podporu začínajícím podnikatelům, kteří poprvé vstupují do podnikání nebo po dlouhém časovém odstupu. Mimo Bratislavský kraj dokonce chybí i pomoc v oblasti informačních a komunikačních technologií. Také některý program zaměřený přímo na komplexní poradenství ohledně veškerých dostupných podpor. Neznamená to však, že se slovenským podnikům nedostává informací, poradenství působí při každém OP zvlášť. V Rumunsku chybí zase zaměření přímo na malé a střední podniky v oblasti lidských zdrojů. Doporučila bych opět zavést samostatný program týkající se komplexního poradenství. Jak na Slovensku tak v Rumunsku se podpora cestovního ruchu nachází v prioritách operačních programů zaměřených především na MSP, v České republice tuto funkci musí zastávat Integrovaný OP, který především zasahuje do oblastí veřejné správy.

Podpoře v oblasti inovace, technologie či infrastruktury, zejména pro rozvoj podnikatelského prostředí, dále v oblasti VaV a spolupráci s podniky je věnována dostatečná pozornost ve všech třech uvedených státech. Jsou to totiž nejdůležitější zaměření, které musí být především splněny, aby se mohly MSP stát konkurenceschopnými a prorazit se svými výrobky i na zahraniční trhy. Podpora směřována do těchto oblastí nejvíce dopomůže podniku v jeho růstu, v jeho ekonomické síle, což je mimo jiné také nástrojem celé regionální politiky EU k dosažení rovnoměrného regionálního rozvoje.

ZÁVĚR

Malé a střední podniky jsou v dnešních vyspělých ekonomikách nepostradatelné. Se svým stále rostoucím trendem dominují globální ekonomice. Evropská unie si je moc dobře vědoma této důležitosti a proto její cíle směřují k podpoře konkurenceschopnosti a celkového rozvoje MSP. Ty potřebují pomocnou ruku, neboť se i přes své výsadní postavení potýkají s mnoha problémy nejen během své existence, ale vážné potíže vznikají MSP už od jejich zakládání a vzniku. Příčinou je často malá kapitálová vybavenost těchto podniků a dravá konkurence na trhu.

V této bakalářské práci jsem se zaměřila na programy podpory ve třech státech EU, v České republice, na Slovensku a v Rumunsku. Z těchto tří zemí má nejpropracovanější politiku podpory právě Česká republika, které je také poskytnuto nejvíce finančních prostředků EU z těchto tří států. Rumunsko se jeví jako nejslabší člen, musí se zaměřit především na rozvoj infrastruktury, vytvoření příznivého podnikatelského prostředí a pozornost musí věnovat také ICT infrastruktuře.

A proč jsem si vybrala pro srovnání s Českou republikou právě Slovensko a Rumunsko? U Slovenské republiky snad ani nemusím vysvětlovat, že je to země, která má k nám nejbližší, k naší kultuře, k našemu politickému a ekonomickému vývoji, k našemu jazyku. Určitě je pro většinu lidí stále běžné zajímat se o to, jak je na tom náš soused, s kterým jsme po celé dlouhé roky tvořili jeden stát. Dostává se nám tímto způsobem totiž nejlepšího srovnání, podle kterého můžeme usuzovat, jakým směrem pokračovat, jakým chybám se pro příště vyvarovat.

Česká republika a Rumunsko mají mezi sebou dobré vztahy již po několik staletí. Rumunsko bylo naším spojencem politickým a vojenským. Stalo se trvalou součástí naší zahraniční politiky a ani obchodní, kulturní, intelektuální a náboženské vztahy nezůstaly stranou, také roli významného českého ekonomického partnera zastává dodnes. Rumunsko představuje pro Českou republiku důležitou oblast pro investiční činnost, je významným místem pro trh a proto je pro Česko jednou ze zemí prioritního exportního zájmu. V Rumunsku dokonce žije kolem tří a půl tisíc Čechů a některé vesnice jsou ryze české. Českými turisty je Rumunsko známou vyhledávanou přírodní oblastí.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] ANDRÝSEK, Petr. *Fondy Evropské unie* [online]. 21. červen 2007. c2003-2007 [cit. 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/operacni-programy-2007-2013>>.
- [2] BARBIAR, Ján, KOŠÍK, Peter, STACHO, Lubo. *Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013* [online]. c2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.nsrr.sk/nsrr/nsrr/>>.
- [3] BARBIAR, Ján, KOŠÍK, Peter, STACHO, Lubo. *Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013* [online]. c2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.nsrr.sk/operacne-programy/bratislavsky-kraj/>>.
- [4] BARBIAR, Ján, KOŠÍK, Peter, STACHO, Lubo. *Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013* [online]. c2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.nsrr.sk/operacne-programy/konkurencieschopnost-a-hospodarsky-rast/>>.
- [5] BARBIAR, Ján, KOŠÍK, Peter, STACHO, Lubo. *Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013* [online]. c2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.nsrr.sk/operacne-programy/vyskum-a-vyvoj/>>.
- [6] BARBIAR, Ján, KOŠÍK, Peter, STACHO, Lubo. *Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013* [online]. c2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.nsrr.sk/operacne-programy/zamestnanost-a-socialna-inkluzia/>>.
- [7] BARBIAR, Ján, KOŠÍK, Peter, STACHO, Lubo. *Národný strategický referenčný rámec 2007 - 2013* [online]. c2007 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.nsrr.sk/operacne-programy/zivotne-prostredie/>>.
- [8] BEJÓ, Zuzana, MOTYČKA, Lubomír. *Hospodářská komora České republiky : Pevný bod ve světě podnikání* [online]. 2007. c2006 [cit. 2008-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.komora.cz/Files/InMP/p%C5%99%C3%ADru%C4%8Dky/OP_Evropske_programy_podpor_MSP.pdf>.

- [9] *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 05.12.2007. c1997-2008 [cit. 2007-01-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/podpora-zahranicniho-obchodu/nabidka-sluzeb-czechtrade/1000485/2146/>>.
- [10] *BusinessInfo.cz : Oficiální portál pro podnikání a export* [online]. 02.01.2007. c1997-2008 [cit. 2008-04-25]. Dostupný z WWW: <<http://www.businessinfo.cz/cz/clanek/rumunsko/strategie-rumunsko-zpusoby-dosazeni-cil/1000686/42790/>>.
- [11] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994-2008 [cit. 2008-02-21]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/definice-msp>>.
- [12] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994-2008 [cit. 2008-02-27]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/ict-v-podnicich>>.
- [13] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994-2008 [cit. 2008-02-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/inovacni-projekt>>.
- [14] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994-2008 [cit. 2008-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/o-czechinvestu>>.
- [15] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994-2008 [cit. 2008-02-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/ochrana-prav>>.
- [16] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c1994-2008 [cit. 2008-02-26]. Dostupný z WWW: <<http://www.czechinvest.org/rozvoj>>.
- [17] *CzechInvest : Agentura pro podporu podnikání a investic* [online]. c2004-2008 [cit. 2008-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www2.czechinvest.org/web/pwci.nsf/pages/A38297965F212513C12571D30030B2A0?OpenDocument>>.

- [18] *Českomoravská záruční a rozvojová banka* [online]. c2004 [cit. 2008-02-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.cmzrb.cz/app/o-bance/kdo-jsme/>>.
- [19] *Dotace Help* [online]. c2005 [cit. 2008-01-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.dotace-help.cz/index.php?cmd=page&id=43>>.
- [20] *Evropa : Portál Evropské unie* [online]. [2007] , září 2007 [cit. 2008-02-22]. Dostupný z WWW: <http://europa.eu/pol/enter/overview_cs.htm>.
- [21] *Evropa : Vaše Evropa* [online]. [2008] [cit. 2008-02-22]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/fiche/nsrf.pdf>.
- [22] *Evropa : Vaše Evropa* [online]. [2008] [cit. 2008-02-22]. Dostupný z WWW: <http://ec.europa.eu/regional_policy/atlas2007/fiche/ro_en.pdf>.
- [23] *Evropa : Vaše Evropa* [online]. [2008] [cit. 2008-02-22]. Dostupný z WWW: <<http://ec.europa.eu/youreurope/nav/cs/business/shortcuts/information-sme/index.html>>.
- [24] *Euroskop.cz : Vše o Evropské unii* [online]. c2006-2008 , 26.3.2007 [cit. 2008-02-17]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/admin/gallery/23/37cff88a888b7dc54188789b5f4b06bb.pdf>>.
- [25] *Euroskop.cz : Vše o Evropské unii* [online]. Evropská komise, c2006-2008 [cit. 2008-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/47714/clanek/>>.
- [26] *Finance.cz : Poznejte hodnotu informace* [online]. c2000-2008 [cit. 2008-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.finance.cz/firmy/informace/podpory-podnikani-male-a-stredni-podniky/uvod/>>. ISSN 1213-4325.
- [27] *Fondy Evropské unie* [online]. c2003-2007 [cit. 2008-02-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/>>.
- [28] HRDÝ, M. *Hodnocení ekonomické efektivity investičních projektů EU*. 1. vyd. Praha: Aspi, 2006. ISBN 80-7357-137-4.
- [29] MAHOVSKÁ, Kateřina. *Fondy Evropské unie* [online]. 19. říjen 2007. c2003-2007 [cit. 2008-04-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/opadaptabilita>>.

- [30] MAHOVSKÁ, Kateřina. *Fondy Evropské unie* [online]. 22. duben 2008. c2003-2007 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/oplzz>>.
- [31] MAHOVSKÁ, Kateřina. *Fondy Evropské unie* [online]. 6. březen 2008. c2003-2007 [cit. 2008-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/oppi>>.
- [32] MAHOVSKÁ, Kateřina. *Fondy Evropské unie* [online]. 23. duben 2008. c2003-2007 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/opvpk>>.
- [33] MAHOVSKÁ, Kateřina. *Fondy Evropské unie* [online]. 6. březen 2008. c2003-2007 [cit. 2008-03-08]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/opzp>>.
- [34] MAHOVSKÁ, Kateřina. *Fondy Evropské unie* [online]. 22. listopad 2007. c2003-2007 [cit. 2008-03-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/vavpi>>.
- [35] MAREK, D.; KANTOR, T. *Příprava a řízení projektů strukturálních fondů Evropské unie*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2007. ISBN 978-80-87029-13-8.
- [36] MEJŠNER, Pavel. *PX* [online]. [2008] [cit. 2008-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://paxelis.blogspot.com/2007/03/strukturln-fondy-eu-2007-2013-r.html>>.
- [37] *Ministerul Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiei* [online]. [2008] [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <http://www.mcti.ro/fileadmin/uploads/Informatii/POS_Competitivitate_final_EN.pdf>.
- [38] *Ministerul Comunicatiilor si Tehnologiei Informatiei* [online]. [2008] [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.mcti.ro/index.php?id=14&L=1>>.
- [39] *Ministerul Economiei si Finantelor Romania* [online]. [2008] , 28. dubna 2008 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <http://www.mefromania.ro/wps/PA_1_1_15H/static/amcsc/fond_structural/fonduri_structurale/fonduri_Romania/POR_final_EN.pdf>.

- [40] *Ministerul Economiei si Finantelor Romania* [online]. [2008] , 28. dubna 2008 [cit. 2008-04-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mfinante.ro/engl/link.jsp?body=/engl/role.htm>>.
- [41] *NUTS2strednimorava.cz* [online]. c2006 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <http://www.nuts2strednimorava.cz/upload.cs/c/c646ca74_0_rop_sm_verze_12.pdf>.
- [42] ODBOR STRUKTURÁLNÍCH FONDŮ. *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR* [online]. 14.3.2007. Praha 1 : c2005 , 1.2.2008 [cit. 2008-02-16]. Text v češtině a angličtině. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument24912.html>>.
- [43] ODBOR 08200. *Ministerstvo průmyslu a obchodu ČR* [online]. 25.2.2008. Praha 1 : c2005 , 1.2.2008 [cit. 2008-03-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpo.cz/dokument25432.html>>.
- [44] PAVLÁK, M. *Lidské zdroje a fondy EU: Evropský sociální fond jako nástroj spolufinancování projektů v oblasti rozvoje lidských zdrojů*. 1. vyd. Praha: Aspi, 2006. ISBN 80-7357-139-0.
- [45] *Regionální rada regionu soudružnosti Severovýchod : Investice do vaší budoucnosti* [online]. 7. listopad 2007. c2007 [cit. 2008-04-05]. Dostupný z WWW: <<http://www.rada-severovychod.cz/data/sharedfiles/830/rop-nuts2sv-7.11.2007-ek.pdf>>.
- [46] *SARIO : Slovenská agentúra pre rozvoj investícií a obchodu* [online]. 30.1.2008. c2006 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.sario.sk/?sario>>.
- [47] *SIEA : Slovenská Inovačná a Energetická Agentúra* [online]. [2008] [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.sea.gov.sk/index.htm>>.
- [48] *Slovenská záručná a rozvojová banka* [online]. c2004 [cit. 2008-04-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.szrb.sk/Default.aspx?CatID=11>>.
- [49] *Velvyslanectví České republiky v Rumunsku* [online]. c2005 [cit. 2008-04-14]. Dostupný z WWW: <<http://www.mzv.cz/wwwo/default.asp?id=57402&ido=22010&idj=1&amb=24&ParentIDO=>>>.

- [50] VRBA, Petr. *Fondy Evropské unie* [online]. 24. duben 2008. c2003-2007 [cit. 2008-04-29]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>>.
- [51] VRBA, Petr. *Fondy Evropské unie* [online]. 23. duben 2008. c2003-2007 [cit. 2008-05-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.strukturalni-fondy.cz/op-tp>>.
- [52] WOKOUN, R. *Strukturální fondy a obce I*. 1. vyd. Praha: Aspi, 2006. ISBN 80-7357-138-2.
- [53] *Www.slovakiatourism.sk : Slovensko Malá Veľká Krajina* [online]. c2006 , 23.4.2008 [cit. 2008-04-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.sacr.sk/sacr?id=1>>.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČEA	Česká energetická agentura.
ČMZRB	Českomoravská záruční a rozvojová banka.
ČR	Česká republika.
EAGGF	Evropský zemědělský podpůrný a záruční fond.
ECC	Evropské kompetenční centrum.
ERDF	Evropský fond regionálního rozvoje.
ES	Evropské společenství.
ESF	Evropský sociální fond.
EU	Evropská unie.
FIFG	Finanční nástroj pro podporu rybolovu.
FS	Fond soudružnosti.
HDP	Hrubý domácí produkt.
HSS	Politika hospodářské a sociální soudružnosti.
ICT	Informační a komunikační technologie.
IS/ICT	Informační systém/ Informační a komunikační technologie.
IT	Informační technologie.
MCIT	Ministerstvo komunikací a informačních technologií.
MEF	Ministerstvo ekonomie a financí.
MSP	Malé a střední podniky.
NFP	Nenávratný finanční příspěvek.
NO _x	Oxid dusíku.
NRP	Národní rozvojový plán.
NSRR	Národní strategický referenční rámec.
NUTS II	Nomenklatura územních statistických jednotek.

OP	Operační program.
OP D	Operační program Doprava.
OP IS	Operační program Informatizace společnosti.
OP KaHR	Operační program Konkurenceschopnost a hospodářský růst.
OP V	Operační program Vzdělávání.
OP VaV	Operační program Výzkum a vývoj.
OP Z	Operační program Zdravotnictví.
OP ZaSI	Operační program Zaměstnanost a sociální zapojení.
OP ŽP	Operační program Životní prostředí.
OPPI	Operační program Podnikání a inovace.
OPPP	Operační program průmysl a podnikání.
OPREK	Operační program Růst ekonomické konkurenceschopnosti.
P	Priorita (Prioritní osa).
PDA	Personal Digital Assistant (kapesní počítač).
ROP	Regionální operační program.
SACR	Slovenská agentura pro cestovní ruch.
SARIO	Agentura pro rozvoj investic a obchodu.
SIEA	Slovenská inovační a energetická agentura.
SOZS	Strategické obecné zásady Společenství.
SR	Slovenská republika.
VaV	Výzkum a vývoj.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. 1</i> Struktura dotací Evropské Unie [vlastní zdroj]	11
<i>Obr. 2</i> Cíle politiky Hospodářské a sociální soudružnosti v ČR [vlastní zdroj]	16
<i>Obr. 3</i> Cíle politiky Hospodářské a sociální soudružnosti v SR [vlastní zdroj]	28
<i>Obr. 4</i> Žádost o dotaci [vlastní zdroj]	43
<i>Obr. 5</i> Podpora jednotlivých států z fondů EU [vlastní zdroj]	52
<i>Obr. 6</i> Prostředky z fondů EU na podporu OP významných pro MSP v mld. €	53
<i>Obr. 7</i> Podpora OP významných pro MSP v mld. € [vlastní zdroj]	54

SEZNAM TABULEK

<i>Tab. 1 Cíl Konvergence v ČR [vlastní zdroj]</i>	17
<i>Tab. 2 Operační program a jeho forma podpory v ČR [vlastní zdroj]</i>	24
<i>Tab. 3 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v ČR [vlastní zdroj]</i>	26
<i>Tab. 4 Cíl Evropská územní spolupráce v ČR [vlastní zdroj]</i>	27
<i>Tab. 5 Operační programy v SR [vlastní zdroj]</i>	29
<i>Tab. 6 Cíl Konvergence v SR [vlastní zdroj]</i>	30
<i>Tab. 7 Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost v SR [vlastní zdroj]</i>	34
<i>Tab. 8 Cíl Konvergence v Rumunsku [vlastní zdroj]</i>	35
<i>Tab. 9 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů v ČR [vlastní zdroj]</i>	47
<i>Tab. 10 Řídící orgány ostatních jmenovaných programů v SR [vlastní zdroj]</i>	49
<i>Tab. 11 Srovnání strukturálních fondů EU dle oblasti zaměření [vlastní zdroj]</i>	68